

EUZKO GUDA-OÑETAN

Gure gudarien kemen eta sendotasunaren indaia

Areioa aro jagi zan Elgeta aldean; bere mutillei auera egiteko agindu eutsen; milla ta bosteunen bat ausartu ziran eta betiko jausita geratu ziran.-Elgeta aldean oinkada batik ez dau arerioak emongo, gure suaz inguratuta eta luia jota geratu barik. - "Breguet" erako egazkin bat luera bota eben gure egazkiak.

ALPERIK ASI DIRA

Paxistak jaten asi dira. Alpefik. Gure mutillak ez dira oraingoan atzeratu. Atzo, Elgeta'n egin ziran joaldien ondoren, gururata geratzeko bildu barik esan geinke. Alde onetarik oinkada batik be ez dau auferatuko. Atzo bertan ikusi al izan gendun. Arerioa auferaka asi zanian, efekte

koldatitak auferaka asi ziranian, lufari musu emon bialian aurkitu ziran. Gure gudariak oietaraxe biartu zituen. Eta gaherazzen yakuzan egundetan beste aibeste eragingo dautse. Egazkiak eta artilleriak ezeben al an dirik izan. Gure esiak apurtzeko, inda andia biariko dabe. Baia eutera eldu orduko kontu edera emon bialian aurkituko dira. Uste osoz eta itxaropen biziz diñogu.

JOALDIA EGITEN

Egundirarte etzan bizitasunik oartu gure mendietan. Egundi inguruan, arerioa Eibar, Elgeta eta Elorio aldetik bat-batera jaten asi zan. Lenengo bietan ezaban, gudariak auferatzera biartu. Kanhoi sua eta artilleri sua ugari, sendo eta indartsu erabili eban aien, etzan ortik urten. (Azkenengo ofian daia).

Nun dagoz miñak?

"Seven Seas Spray" ontzia eragozpen barik sartu zan atzo Bilbao'n

BILBAO'RA

Donibane. Loitzun'dik "Seven Seas Spray" ontziak arañegun urten ebanian galeko zortziak inguru ziran. Huna itxasoan, Gurma lodia. Laburdi'ko uri polit eta atsegin areta-ko Pergola etxearen auean berari egozanak, ba'uan etozanak baño bildu eta ikara geiago eben. Lema-zain zoro baten asmoa ez ete ba, gudontzi beteta egoan itxaso baten zia' gaba igaro eta gudontziot ifi eginaz, tartetik igos eg tea? Patroiak, baia, etzeroan bildu'ik. Itxas-gizon jato'ak ez dabe itxasoetan biltuko ikararik izaten. Izurdeak bezin ondo dakie eura itxasoetako bidea. Itxasoan asafiei arpegi eta bulat emon eutsenak, itxas lapuren ikararik izango ete dabe?

URANDIAN

Itxasontzia baretsu eto'an Bilbao'ra bidean. Mariñelak lorik egin barik zur batuan, ber'a expadan; atzeko kamayan Roberts kamitana bere alaba liranagaz kontu-kontari. Mariñelak gudontzi baten irudia oartu ete. Zein ete? Bildu'ak une baterako baño ez dira izan.

Gudontziak Inglateta'ko ikufina darus. "Seven Seas Spray," k agur egin dau. Maitekiro. Gudontziok kapitanak gafatz itaundo dautso. -Nora zuaz? -Roberts'ek baretsu ta nasai: -Bilbao'ra! -Gudontziak bere aldetik: -Ibilera atiskutsua daroazu. Of konpon zeul? -Atiskua igaroko dodaz, jardetsi dautso kapitanak, pipari tengada luziak eginaz. Eta auera jafaitu dau.

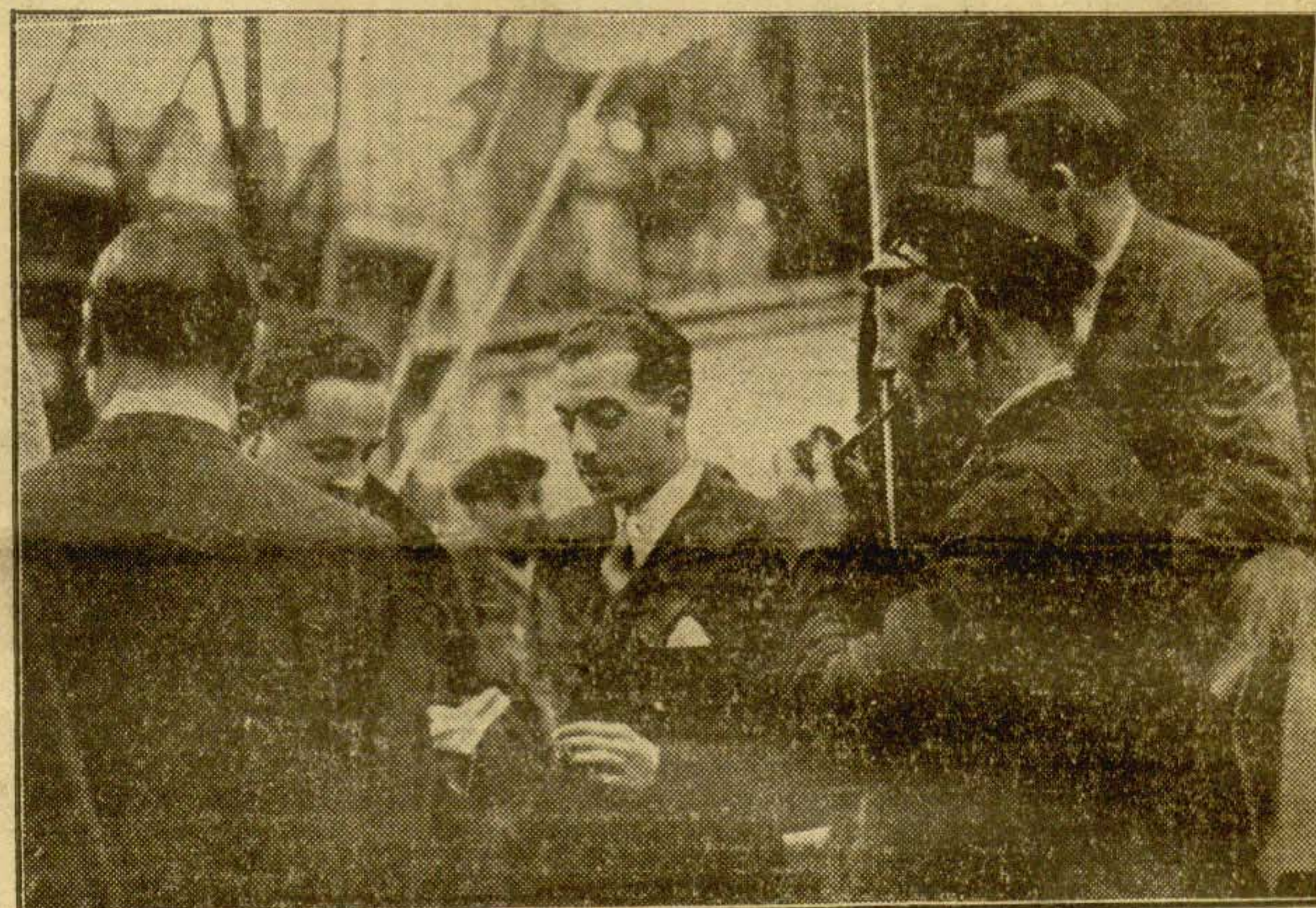
GAU GUZTIAN EZER EZ

Bilbao'ko portu inguruak gudontzi inguratuta eta Bizka'ko kolkua miñaz betetik egoala ezeben esaten, bar Mariñelak afituta dotoz. Eurak ez dabe ofelakorik ikusten. Itxasoan baretsu eta nasai dotoz, bare egundetan eta bake aldan ibiltan diran antzera. Batek baño geiagok kuberta ganian, llangiari beg'ra, kanta ariñak abestu ditue, lanos inguratutako Inglateta'ko kanta ariñak. Eguna argitu eta oraindik gudontziarik ikusteko zoririk ezeben izan. Bederatziak inguruan Bilbao'ren aufer au'e egoan, afo eta pozik. Euzkotafak begiak zabal-zabal begiratzan eutsen bitartean, mariñelak gabean galdutako luaz atsedenduten egozan,

Euren lua zaintzen, gure itxasertzeko kanhoiak. Inoik be etzitan esnatuko kanhoi ofeik surik dauken bitartean. Amabi ta erdietan ibaian gora etofan and'kiro ta xortontsu. Ordu bete baio ten, langileak lanean inarduen.

ATZERA BEGIRA

Kapitanagana uferatu garianean pipa andia espanetan dabela aurkitu dogu. Gizon andi ta sendua, tximufez betetiko arpegiduna. Inglateta'ko lahoen amas-lari dala esan gein. Maitekiro ta bigun agurtu gaitu, itxas-otso orek. -Noiz urten ziran Bilbao'ra? itaundu dautsagu gure izpa' gosa astutiafen. Berak nasai-nasai: -Porlucaro'go The Veronica etxearen agindua artu neban, Bilbao'ra janariak ekarteko esaten. Atzerarik eneban izan, ordutan inoenez safera au afiskutsua izana'en. Bilbaotafak gefatean igarotako afiskunk gogoan euki nebazan agindu ori arizean. Ofela Alicante'ik urten neban Bilbao'ra joaniz beteta. Bidean netofela, efi onetatik ogetama' milla ingurura ingeles ontzi batek ots egin eustan: -Nora zuaz? -Bilbao'ra!

Atzo eldu zan ingalandar ontziko ontziburu izpa'kariekin izketan.

-Ezin lei. Donibane Loitzun'orako emebua artu egizu! Zegaitik ain gafatz eta latz portu ori artzeko agindu ete eban gudontzi arek? Donibane Loitzun'era sartzean jakingo eban. Lenago, baia, heste eragozpen bat igaro bialian aurkitu zan. "Almirante Cervera" gure itxasoetan batetik bestera eban, azeri e'ra oloaren atzetik legez. Roberts'ek ezaban ikararik artu, auferan ikusi aien. -Cervera,'tik dei egin eutsen. -Zer daroazu? -Guztitarikua! -Nora zuaz? -Donibane'ra! -Cervera,'k ezaban erantzun. Makiñe eraginaz auera jafaitu eban.

ITXASONTZI GEIAGO

Donibane'ra sartu zanian afituta geratu zan. Beste iru ontzi an egozan. Bilbao'ra ko asmotan urtenik arek be. Zeagitik an egozan itaundu eutsen. Erantzung laster jakin eban: Bilbao minaz inguratuta dago. Roberts'ek ezaban sinistu. Geroago Euzkadi'ko ordezkariek portua zabalik egoala adierazi eutsenian bere eritxian sendoago lotu zan. Paxisten azpikeriak baño ezebitala tar-teko laster igazi eban. Eta Bilbao'ra sartzeko asmo sendua, zifitza egin eban. Bere asmoa bete dau. Atzo, Bilbao'n afo-afo eban. Eta bere zorakeria txartat etsiko eben ingeles askoren arpegiak ikusi nai ebazala agertuten euskun. Bilbao'n sartu ezin leikenik esan al izango ete dabe geiago?

ONTZI JAUBEAGAZ

Kapitana agurtu eta ontzi-jaubearengana uferatu gara. Blazquez Ewen'ek ingeles itxura eta antzik ez dau. Kapitanak esan dautsuna baf'itau dautsu. Kapitanaren adore eta gog: berbera igazi dogu beragan. Donibane'n geratu diran beste ontziak etofiko dirala uste dozu?, itaundu dau tsagu.

Blazquez Ewen'ek espai barik erantzuna luzatu dautsu: An dagozanak zer egingo daben ezin nei esan. Baia The Veronica Stemsip nire etxeko ontziak otera geiago egingo diuen itza emoten ausartzen naz. Guzaitik Bilbao'n goserik ez da igarokoi!

Gizarie auzi buruz Ikastolak ugaritu bear ditugu

Zenbat eta jakingeagok geran, ordutan ta ausartuagok. Gizon jakingeak, ausarkeria ta arotasuna berekin izango ditu. Langile artean ikastolak ogia bezin beatekoak ditugu. Langileak jakintza zenbat eta ongiuagoa obago jakintza arentzat. Zoritxare orain arte lan gutxi egin da langile alde arlo onetan. Egia'ri bidea iriki nai ba'diogu aitortu beate an gera orain arte langile alde, nagusi ta aberatsak oso gutxi egin du dela langile jakintza onitzen ta luzarora kaita aundiak ekari dizka gizarie artan langilearen jakintzasunak. Bai ta ere ezagutzen det p'gusi ba-kaitzak egin bear duen lana ez dala, lateiak baño. España'ko lateiak zer agindu orain arte langile jakintzarekin ondo jantzia izateko?

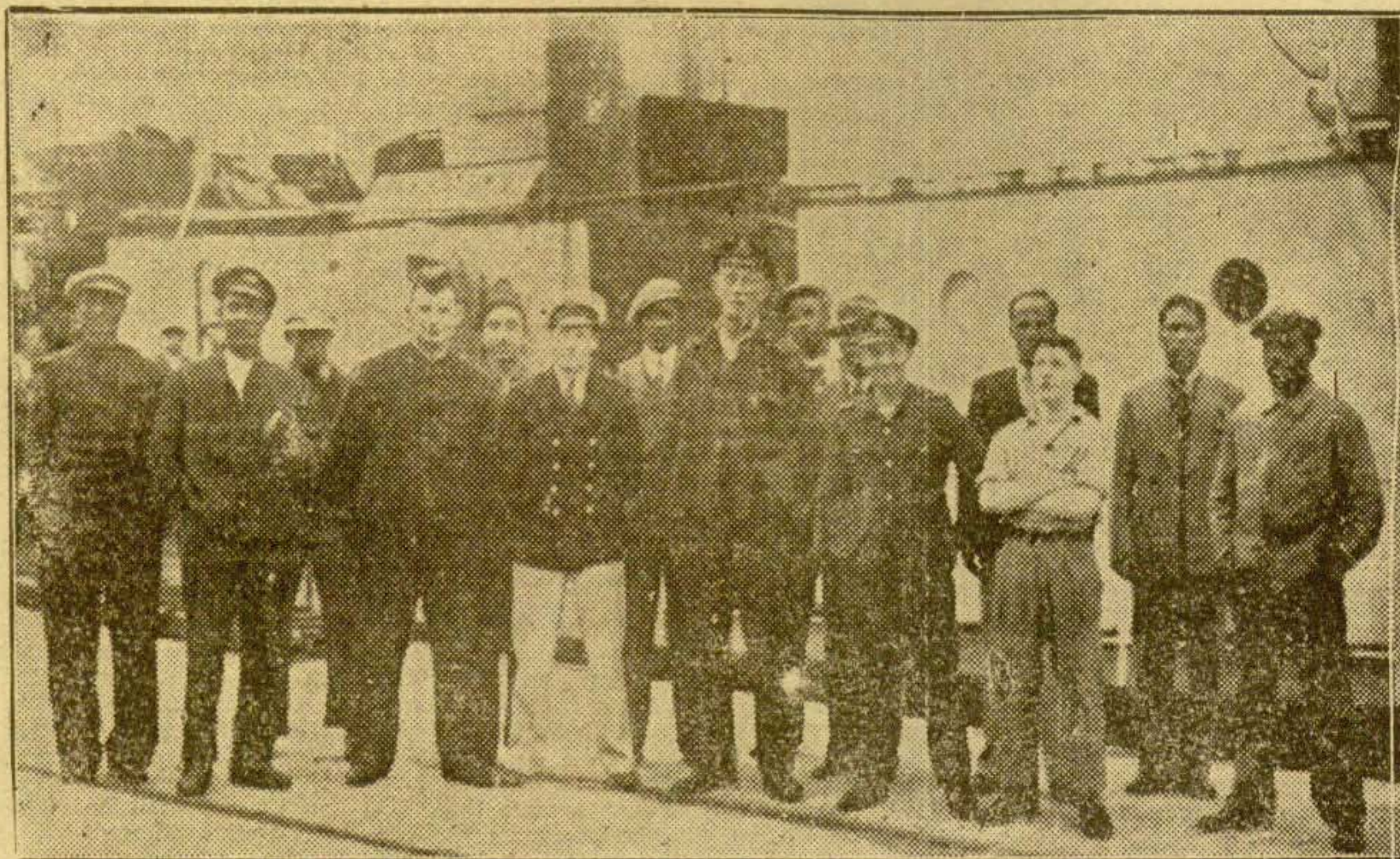
Aundiklak bekoak oinperatuta ikusi ezkerro eginak zeukaten beren egin-kizunik nagusi eta España'ko agintariak aundikien menpean egon diran artean zer esanik ez. Jokiera onek softu zuen langile artean goikoarentzat amoro bizia. Euzkadi'n ere zoritxare, España'ko lateipean egonda, langileak eragozpen berdinak izan dituzte lateiaren aldetik. Itxaropen osoa daukat guda bukatu ondoren, euzkotaf langileak jakintza ateak iriak izango ditula ta Euzkadi'n lan bidez jokatzan duena abegi onez ikusia izango dala. Seaska ur' gori artan jaiog dala ta beslerik gabe zenbat kirtin bizi izan da beartsuari irainka? Gizariean ofelako berdingetasunak gauza onik ez dakar.

Geiagorik ez dautsagu itaundu izan. Bostekua luzatu eta agutu dogu. Etxeratzean bururapen bat besterik esan dogu erabili. Zer esango ete dabe blokearen gogotasunak agertu ezinean ibili diran ingeles politikak?

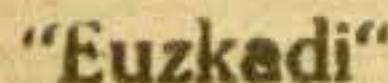
Ludi onetan guziok lana egitera beartuak gauda, bakoitzat aaldegun eran. Orain arte aberats askorek ermandako bizitza lotsagafia ezin leza-ke jafaitu Euzkadi'n. Euzkotafak beintzet arerio gogorak izango gerala uste det. Gizarieko "lepra" ori kentzen guziok alegindu bear degu. Goikoak eta bekoak euzkoen artean emendik auera ez aaldeguz izango orain arteko alderik; guziok anai matasun korapiloak jotzen gaitula, Euzkadi'n zorionaren jabe izango gara. MENDI-LAUTA.

BAKE-BIDE BILLA PAXISTAK?

Londres.-España'ko gudea, "Daily Herald" egunkariaren iritziz, lateia kanpotik begiratuta bake bidean doiala esan lei, Franco'k irabazi al izatez jolaz ere ezina dala sumatu bai-dabe Mussolini'k eta Hitler'ek. Auferantzean, paxistentzat baldintza eta egoera onuratsuk iritzi nairik jokatuko, el-dabe, eta España Estaduan bein-beñeko agindaritzaz berezia ezarteko alegiak egingo ei ditue. Atzeritar guder "boluntarioak" euren efitara itzulko ei ditue, eta eratu egin ere. Gorabera guzti ok, Goering'ek lastef Italia'ra egingo dautan osteran aztertu eta erabagiko ei ditue. Orduan, dirudanez, ditadore aleman eta ita'afok bake-zala eta bake-eragi-le ba'ltan jokatuko ei dabe, eta beste Estaduei dei egin "Gobernu bial" artean konponketaren bat tayutute ari daitzean Estaduek.

Atzo Bilbao'ra eldu zan ingalandar ontziko itxas-gizon palxadakuek.

GUDA-ARGAZKIAK

latuko du.

EUZKELDUN IRAKURLE
BATZA

ATZERRIKO IZPARRAK

Alemaniarak kañoi altsuak ipiñi ditue Benzón'en

Maginot guda esiaren antzeko bat egiten diardue orañarte España'ren mendeko Mafuekoetan. - Ez sartzeko batzordearen emaitzak goratzen. - Inditarrak biziro ta gartsu jokutzen dabe ingelesten aurka. - Guatemala'k Italia Abisinia'ren jaube lez ezagutu dau. - Beste izparak.

ALEMANDARAK MARRUECOS GUA-ESITZEN

Londres.—España'ren agindupean dagon Marruecos'ko saltean alemandarrek egin dabezan guda-esi buruz Phillip Jordan'ek egin dabezan idazlanak argitatu dauz "News Chronicle" k; jaun ori Tangeren izan da, izapirgi ofek bialduta.

Gurtiz amaitu dabezan guda-esioi Cabo de Agua ta Chafarinas ugaritatuak. Gibraltar auzan dagozan Benzón ta Hil' eragin ta Sartalde-itxasetez Tanger-on doko Arcila'tik Larache ondaragin ei duko da.

Eremitik auzera Gibraltar'en ztaf azke-ago igaro dakez. Benzón'n alemandarrek 405'ko kañoiak ipiñi dabez ta España'runtz auzga jauritza-saioak egin dabez ta saioak ondo eritxi ei-dagoz. Benzón ondoan, Punta Blanca'k kañoi estu edo txikiak

ipiñi dabez, haña ugari ta ofeitzen ta-juko kañoi-taldeak ipiñi dabe Punta Carnero'n, be.

Ceuta guda-esi jositako dago ta guda-toki gogoren-gogofenak dauz; aleman-darrek esitu dabe. Urien 155'ko lau kañoi-ko taldea dago ta Azkarate enparantza-gaihean eta Canalejas ta Relin kaleetan, oraintsu egindako egazkifien aurkako lau kañoi berezi lagon.

Hacho'n, Ceuta sorkaldean 75'ko lau kañoi-ko talde bi dagoz, 155'ko lau kañoi-ko mendek dauke Penitenciaría bizkafa; kañoi guztiok alemandar'ek eta gaitis egi-ñak dira. Castillejo'n alemandar'ek lau kañoi Marruecos'era begira dagoz. Geben-duta dagon Alhucemas'ko itxas sallean ei-dabe beran-berarizko gordelekua aleman-daren dirpeko gudontziak.

Ceuta'n hañko, be, guda-esi gogofago-

ak ei-dagoz Melilla'n; ementxe dagoz ita-liafen 20 hidro-egazkin, Melilla-ispaldeko Cabo Tres Forcas zaintzeko 75'ko ale-mandar'ek lau kañoi bati ei-dagoz ta 105'ko beste lau itxasetez-argitoki edo faroaren ondoan ei-dagoz. Uriko alderdi zafean 75'ko lau kañoi ei-dagoz.

Uriaren ego-sarikaldeko Rostro Gordo guda-tokian 115'ko kañoi taldeak ei-dagoz. Arcila ta Larache'ren bitarteko saltean kañoi guztiak ez dabez ipiñi oinidho. Esi-ketg lanok alemandar' artu ta gudari agin-tariok zuzentzen dabez; lau gaitis dabil-tzanak pantzetan mende dagozan saile-tara be sartzen dira, zabalkunde eginaz.

EZ-SARTZE BATZORDEAREN EMAITZAK GORATUATZ

Londres.—España estatuaren itxas-er-tzetan kontrola ezartea dala-ta, "The Times" egunkariak Ez-sartze Batzordeak be-re birtutan izan dituan une estu eta lami-ak azalduetari deragoto. Galdutuen egon-afan bein haño sañago ere, sendo ta go-tor irauu davalako, lan egokia burututa lortu daval Batzordeak, dirausku.

Garaipen onek beste ondoren onuratsu-ren bat lortutara bultzatuko dau, oraitio; España aldetik atzetik gudariek alden-dutea, euren gietarantz.

Ordun bai izango litzateke garaia ala-galakoa bitartekotasun lanetan auzkoa eta bako alderko zeregitetan, eta ez España aldean bakarik gañera.

ITALIA EZAGUTZEN

Roma.—Guatemala'ko latefiak Italia ala ezagutu dau. Quirina'len Gobernu arek izentat daben ordezkari batiak Bitor Ima-nol eñegarri bere louts ta begiramen agertu dautsoz, eta ori egitean Italia'ko eñege eta Etiopia'ko bakaldun deitu daut-so.

Amerika beko eñen artean Panama eta Paraguay dira al ei orañarte ezagututa dabenak.

INDITARRAK INGELESEN AURKA

Londres.—Sima'tik artu diran izparak diñonez inditarrak azkaratun salak beste joaldi bat gertu dabe Waziristan'en au-ka. Inditarrak gudari asko Razmak inguru-tan batzartu dira eta joaldia Fakir Ipi' ren zuzendaritzapean egingo dabe.

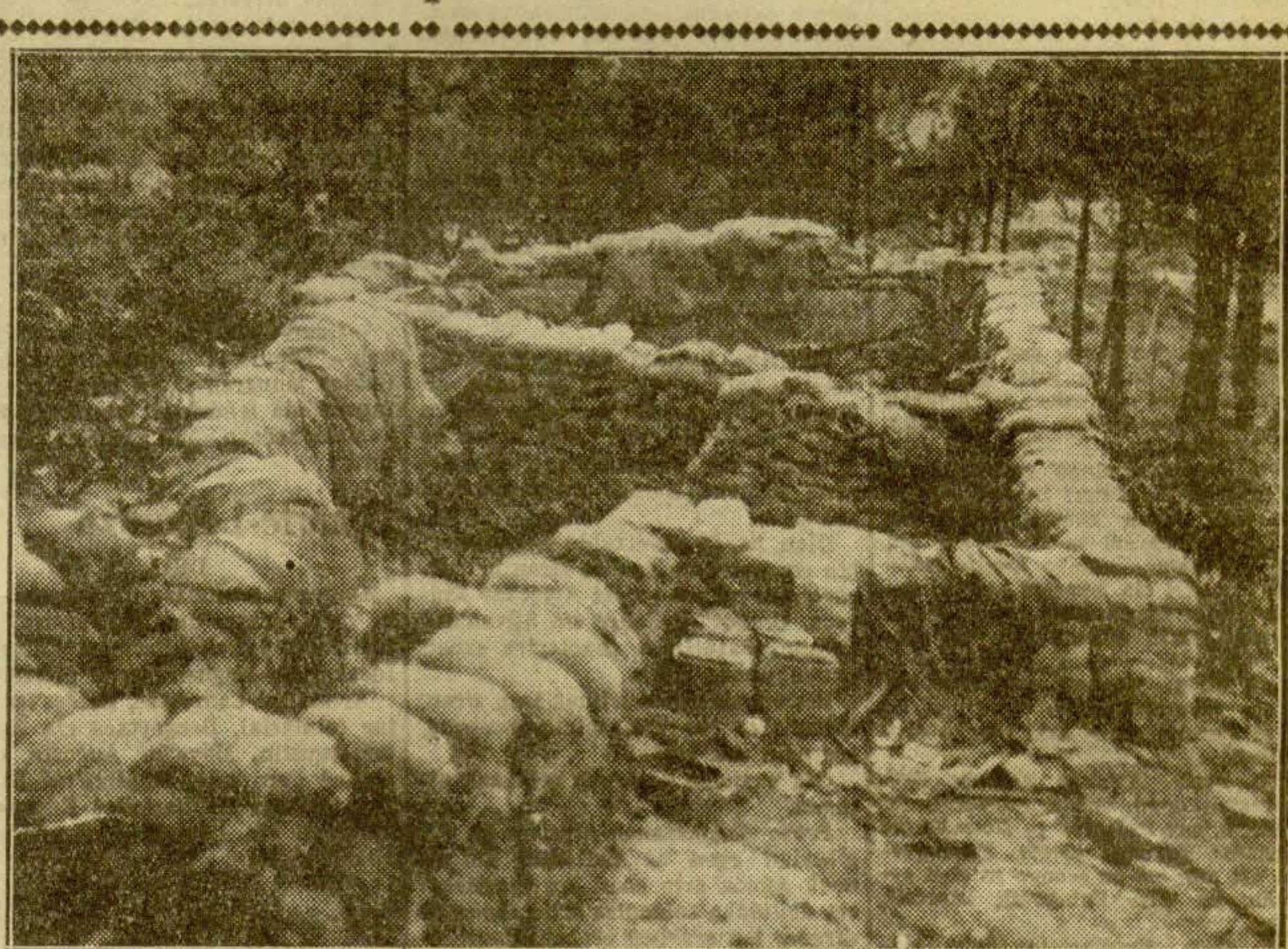
Astearen atzetarantz ingelesten talde batzuk jo ta estu erabli zituzten.

BELGIKARAK ETA KANADATARRAK

Bruselas.—Belgikaren ordezkari talde bat Canada'ra itateko da, mayatzaren 23'tik 29'ra bitartean Montreal'en egingo daben belgikar-kanadatar astean parte art-zeko.

MONTREAU'KO BATZARA

Montreux.—Atzo botu zan aspaldit'ek eñ onetan egiten daban batzara. Epai-kari eraguntzia ikasteko zan batzordeak bere ikasteko egin dau. Atzo itxasaldean ezan batzarrak egin, Tessa frantzetar ordezkaria eldu etzalako.

GUDA-ESI BAT.

MUNDU ZEAR

March Roma'ra juan da Italia'ren lagun-tasuna eskatzen. - Ufalde geiago eskintzen dautsoz Franco'k Mussolini'ri. - Belgika'ren auzia amaitu? - Oporak amaitzen.

OPORAK AMAITZEN

Paris.—Zine etxetako langileak egin daben opora amaituz dua. Atzo befogeti zine inguru izan ziran safatuta egon sira-nak. Beste guztietakual itunden edo fe-guak egin ditue.

Langintza zaingoan batu ziran ugazaba eta langileak. Etxe onetan konpondu al izan ziran.

ALKATIEEN IBILERAK

Paris.—Ameriketako Latefi Batuetako alkatetik geinak etofiko dira Erakusketan nagusia ikusten. Euren jente ugari eka-tiko dabenik egin ukatu.

LANGILE BAT IL

Paris.—Erakusketan Nagusiko lanetan etxe bat jausi eta langile bat il zan. Epai-kariak parte artu dabe eriotza ori argitu al izateko.

LEBRUN IZKETAN

Paris.—Prefectoen alkartasunak jai bai egin eban atzo. Barkaritan Lebrun jauna izan zan maiburu eta bere albotan Marx Dormoy eta Chautemps jafi ziran.

Barkari ondoren Lebrun'en italdi bat egin eban, prefectoen lana gorlatzen.

BEROGETAZORTZI URTE

Berlin.—Hitler'ek befogetazortzi urte bete ditu. Ori dala-ta jain andiak egin dira.

Arañegun Goebels'ek itz egin eban be-re jauna goratzen.

ROOSEVELT'EK NAI EZ

Washington.—Hitler'ek bako alderko batzarrak parte artuko ebal zabaidu dantan postatun gitxi nabatu ta jentea-ren artean. Uste dantetik Roosevelt'ek ez dau nai olako gauzarik.

BELGICA'REN AUZIA

Bruselas.—Frantzia eta Ingleter'a bi alduko, agiria artu da. Agiri ofetan Lo-carno'ko erabagietatik azke lagaten dabe, bere burua zaintzeko gudaroste bat osotutokotan.

Jakintunak agiri ori ikasten diardue.

KONTROLA EGITEN

Londres.—Atzo Jenengo ordutik ast- ran kontrola egiten. Ordezkariak geinak ezer oartu ezben agiriak bialdu zituen.

TURKIA'REN IBILERAK

Belgrado.—Turkia'ko gobernuko burua eta Erbete-arduradunaren idazkaria So-fia'ra juan ziran atzo. Bulgariaren eñ buruan Boris'en etxean biziko dira.

Udabari loratsu...

Igazko udaguena zeñen minga izan yauku! Udaguena ankerik egin eus-kuan zauria, oinidokaren odol-gofitan yuugu gure biotza.

Paxista zital! Zuek egindako bizi-inaustek, zeñen mietune bete-zeñiak laga yaukuzak gure elerti - bara-tean...

Gure elerti - baratzeko mietune - go-mutea, zastadaka dogu gau ta egun gure biotzetan.

Elerti-baratz ofetan geura poz guz-tia genduanok, baratz ofetako tantai-rik edar ta genduanatarikeen inaus-teak, guztiz mindu ginduzan.

Gure baratzoi itxusitu ta ondutu naiz egindako bizi-inaustek, kirioak ten-ten eta biotza let-egin-agilean ipi-li euskuena. Bizi-inaustek, orek ikusi osten, bizi-gaitzek ayertzeko edo bengetako gogo bizi sortu yauku.

Agertzeko aldia oraintxe dogu bai-na...

Bengatu gifeñikue.

Bidegabeko bizi-inauste ofek - bide, gure elerti - baratzeko beste zugaritzak berez igartuko zirala uste izan eta eban?

Egis pozgari izango litzateke, uda-bati onetan gure baratzoi lora gabe ba'lekuse...! "Ora gure bizi-inaustek zeñen ondoren ofadak eñak dauzan", esango leuke euren kolkorako.

Udabari gaituz, ene irakurje.

Bizi-indarrik daukan zugaritari, lorez orniduta agertzea yagokon aldia dogu udabari. Eusko-elerti baratzean, be, lorak agertzeko garaia dogu.

Buskel-olertari! Zuk zeureak ager-tu beafa dozu. Laster yatorzu zeure egun bereziok. Egun ofetan lorez inguratu ikusiko al zaitugu.

Udaguenean bizi-inaustek ayertze-ko gogo nabatu zenduan. Ora orain ayertze ori egiteko aukerea.

Paxista zitalok egindako mietune ori beingon egin ornidu daike. Naiga-betuen biotzak lada beste pozibide bai izan daike.

Baratzoi loratu ikustea izango le- uskigu pozgarien eta pozibiderik eda- ren.

Orainarte lora gabe ikusi izan dogu- zan baratz zokoetan lorak ikustea da gure aurtengo ames zoragarria.

Orainarte gaitzeegi naltz alpef izan diran zugaritzen adaf-arteak lora apain- gaitz, igali biurtuko diran loraz ikur- teg litzakigu zorionik aundien.

Gure baratzean sortze batiak ikusi nai doguz. Olerki jatorfen zain gaitu- zuz. Gure olerkariok, baratz ofetako lankide gaituenoi, pozibide ori es al da- uskue ukatuko.

ARETXINAGA

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI ABERTZALEA, EUZKADIKO TXOKO GUZTIAN SARTU BEAR DEGU. ZURE LAGUN- TZA UKATUKO OTE DIGUZE GURE ASMO ABERTZ- ONETAN?

Gudak asko erakusten du

Itxork ezparik ez dezute egingo gudak asko erakusten duala. Alate oraitik gei- zago ikastaren premia safi arki gene- zakena da. Gizonak neurtzeko ta ezagu- tzeko zu bezelako botilik ez noski. Eka- itzaldi ikaragarri au lertu auzetik, itxasoko olatu zakafak haño afoago jekitzen zi- ranak, orain ezertako xexo gabeko une elbafien giza arkitzen ditugu, ta pake denboran itz bat beste haño goragotik egiteko almenik etutzenak, uneoro bizi afixkatuz gaiturua haño sendoko ta gogo ego agertzen zaizkigu. Jakina, edes tu detan au ez da lenakin gertatzen, ba- ta mordoxka edera renba genezake.

Gudate ontan ustirik eta konpantzik aundienekoak bizkar eman dute, ta ezer gutxi sirala ustekoak arpegi.

Zapiak batekoz bestera aldaturik da- kusgu beraz.

Oftexenatlik bakarik ere gudak asko erakusten duala aitortu bear legu.

Orain goazen beste egala ikutera.

Gefak asko erakusten dualarik, orain- dle zer ikasi aundik ditugula ez didazu- te ukatuko noski.

Ezagutu dan matxinadarik latzen eta ikaragarriena dala denok ala batesu esen- degu. Etsia indartsua dala badakigu, ar- maz lepoenitaraño bete dagoa ere bai.

Atzei otso guziak parte arturik dau- dela zer esanik ez.

Nazio indartsu auferapenez jositakoen laguntza dutela aspaldit'ek argio ileusiz degu.

Gure gudarien jokera txalogari, aintza- garriaren befi ba degu. Euskal mendi ga- lufetara ingura dan basati jendetza ikar- gafi ofi ofela eustarekin Europa guzia auzi degu.

Eñemintzer neurtu ezin alako alde izan baita, ta oraindik sortitzaes ala baitago! Era ontako bu'kaldi batean mila ere- tako goraberr jasotzera etxak egon bear genuke. Guda ofetan dauzen gudariak ala dauke, haña ori auzkaldean duten etsia indartsu ta kementua dala eguntro garbi ikusten dutelako da.

Gudako goraberrak ondo joateko, auz- kaldea atzeraldarekin ustartun egotea be'leko da. Atzekaldean gizaki epe asko ikusten degu ordea. Norbaitek mendikar- ren bat edo beste galdutako befi ematen ba'diote, arpegi dena zurbildu, be- girik jaso gabe, entieroko kaja eskatze- ra ez beste guztia gertutzen dira. Lau- ki edetlik ikusten da demontretan!

Ufena befi, gezur-zuloren batek, atza- pafa beteko kontua besoa bezain aundi agertzen diote, ta... orduan izaten dira komerikak. Egoaizera haño afoago eginda, nork burutu oiekina?

Olakoxe alderoak ikusten ditugu.

Edo-ta zeruak jotzeraño igo beafean, edo-ta lufari begirik kendu gabe bertan laprastu beafean.

Gefan latzagoak izaten ikasi bear degu, datofen eraso jasotzeko gertu egon bear degu, ta ez, Ingleter'a'k au, Prantzia'k ura... egun batean saltoka, ta bestean ma- haña uneak bezela. Il edo bizikoa degu oraino, ta gertu bakoitza bere tokian.

Befi onak datozenean bear dan eran artu gegeti une guztian. Ta... beste gauza bat.

Ardura ori daukatena ematen ez duten artean, kalean aotik ao dabilzan telokeri asko ez sinistu. Befi ziurak jaso nai di- ranean, guda zaingoa ortxen dago bere garatan azaltzeko.

Gahontzeko jardunarekin ez afotu.

Argonne'ko bu'kaldi ikaragarri aiek ziardutela, Dumoiriez prantzetar jenera- lak au zion kokil jendeari buruz:

Guda sentitzen duanik ba al da ordea, atzerakorik eta okerbiderik gabe, auziku- rik gabe, irabazi bear dala esango du- nik?

Gudak asko erakusten du, haña geiagi ikastaren premia degu. BASARI

AROTZ BAT TXARA DA EUZ- KADIRENTZAT, BASA AS- KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

ESANAK - ESAN

Egazkiñen jaube izateak ondoren andiak ekañi daikez. - Malaga'ren aurka egin ebena etoikeriz ira- bazi eben. - Alemania'tik Burgos'erako egazkin-bi- dea paxistei egazkiñak bialtzeko aitzakitzat ipiñia da.

"NEW YORK HERALD" EK GUDA ONERI BURUZ

Valencia.—Azkenengo libetetan er- kalderak izan dira egazkiñen geiagi ta orain atzera paxistok euren nagusi izan naltz ari dira. Egazkiñez geiagi izateak ondoren aundiak ekañi daikez.

Iru egunen buruan joaldi bizi egin dabe erkalderak Terner inguruetan, betez, be, Terner iparaldean. Egazki- ñen, egazkiñez ta ofezeko gudarien la- guntza, buruka biziak egin ostenan guda-toki garantzisunak aundio dabez erkalderak. Aragon'go ta Terner'go er- kalderak bat-egin nai izan dabe.

Bilbao suagatzeko amoz paxistok egin dabezan iru egazkadetan erka- lderak etzakoak suagaketarik egitea eragotzi egin eutsen eta paxistok egaz- kin bat sutan lurreratu zan. Egazkin ofetan uzanetariko bik, jaisgalekin jatz egin nai izan eben, baña jais- galek ez eutsen lagundu ta il egin ziran.

Aldean eruzan agiriak-bide jakin al

izan zanez, alemandara zan lidako bata.

España'n dagozan Italiar gudariak Italia'ratzeko Mussolini'k agertu da, ben asmorik ez dabe sifesten eta den- pora edo astia irabazteko alkitulu es- ten dabe, 80.000 Italiar gudari dabil- tzala Franco'ren alde esaten dabe ta gudari ofein buruzagiak, be, italiar'ek ei-dira.

Malaga'ren aurka egin ebena etoi- keriz irabazi eben, baña ostingo pa- xisten joaldi guztiak motz egin dabe- na, euren paxistak, be, konturatu di- ra auzago, erkalderan artean uste da- nez, Batez, be, Madrid paxistok joal- di ofei eutsi egin dautse erkalderak eta auzi al izateko egazkiñez buruka aundiak egin beafa izan dau.

Atzo goizaldean asi zan itxas-zain, keja-asmoa ta itxas-zainketa ofetan Alemania'ri ta Italia'ri yagokuena, ri, kezakaz begiraltzen dautse erkalde- rak. Italiaren eta alemandaren egaz- kin asko eldu ei-yakoez paxistoi ta

egazkin orek paxistaganatzea eragoz- teko biderik ez dabe oinidokafan au- keratzi.

Valencia'ko Gobernu'ak diñonez ale- mandar egazkin asko ei-yatorquez pa- xistoi ta ori esateko oinidat jatorra dau, Italia'lik, be, egazkin asko bial- du ei-dautsez.

Egazkin eta itxas-arazo Ardupadu- nak aitzen emon dabenek, Alemania' tik Burgos'erako egazkin-bidaria pa- xistoi egazkiñak bialdu al izateko ta alkitulu izan dalkien, da.

Gau baten ogetamasei alemandar egazkin eldu ei-yakoez paxistoi. Ga- beko 11'tatik 12'ak bitartera ataraten dira egazkiñak Hannover'dik eta Pran- tzia gaitzen lufetik 9.000 edo 12.000 oñera igaroten dira, nun duazan ar- giz aitzen ifiori emoteka. Egazkiñes asi orduko gasolinaz ondo ornitzen da, bez egazkiñok, beaf daben baño ga- solina geiagi erutzen dabe ta Alema- nia'tik España'ra joan geratzeko egiten dabe.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Egazkin-bidaya, Bilbao Bayona bitartean. Espetxietan dagozanak lanean.-Ume taldea Frantzian.-Emokunak eta Zaingoetako deyak.-Ingeles ontzia janariz betela eldu da.

Zuzentza ta Gogolantzea

AGINDUA

1936/37. urteko 20. garnean emandako Oroagindua dion batez, eta San Lander, Palencia, Burgos'en Jauriari-izak duan Oroagindua aurkezte de- gela, izendatze abek alizaten ditut:

Mena auzoko Uri-Epaletzak

Uri-Epale izendun:

Rozas/daf Marka.

Uri-Epale ordeko:

Campas/daf Pandalon.

Uri-Salari izendun:

Quintana/daf Purdental.

Uri-Salari ordeko:

Ibarola/daf Emeteri.

Izendatu diranok anduraz jabetuko diranean, Balmaseda/ko Epale Lenen eskubideari Argibideariak, bifi eman bezaio Auzitegi Lendakariari Lan- dakariak bifi, Euzkadi/ko Zuzentza Zuzendari Nagusiari.

AGINDUA

Egazkinak jaurtitako sua edo beste ez-bearen bat dala ta urian gerta di- tozen eriotzel buruzko eginkizunak ahalik lasterren beteak izan ditzen, auzte agintzen dit:

1.º. atala. Oraingo zer-nolak di- raute bitartean, euld bezate etenga- bean ta leku zainduta, Bilbao/ko Epale Argibideari ta Uri-Epale gu- ztiak, eta Zaingo ontako Epale Be- zikiak, idazkari eta lanariz batera. Ga- xo aritzek edo ez-beaz latzen batek bakarik azkutu ditza bearkun on- etatik.

2.º. atala. Nonbait ez-bearen bat gortatu ezker, lenengo deira ari ir- ten al izateko, gertu arki bearko dira Epaleak.

3.º. atala. Ariskua alidendu dala adierazten duan turuta entzun bezi- haier, bifoaz Zuzentza ta Gogolantza Zaingora; Epaleak alegia. Ezer ger- tatu ote dan ala ez esango zaloten ar- teraño, ez dute Zaingo/etik irriterik izango.

4.º. atala. Epalegetaz ateko egin- kizunak betetzeko, artu beza Epaleak Lanari/Gaizidun bat, lauzentzietat, La- narik uts emango balio, Gaizkile Le-
.....

Ziñopa baten gomuta

Urdanpileta' tar Albontsa

Gure arteak beste bizitzera adizki- do kutun bat juan ykumian, biotza- gustiz minduta euki-aren, bere alde- zerbait esatia pozkaria izaten yaku.

Gaur alidendu yaku abertzaile zintzo ta askat bat, biotz-biotzeko adizkila- ta bere bizitzaldian lakatu zuekuna orain esan gura dogu.

Beti, Aberi aldeko edozein ekintza ta lanetan lenengo malan eguan, lxi- pekuan lan-egiten eban-afren. Onelan, bere eriotz-buruan egipen zintzuak diridira izpikoraguz dagozef ufergo abertzialien antzikura ixateko beza.

Uri-Mendigoxale-Batza/ko artezkar- i betikora izan xan; Begona/ko Euzko Gasteidko Zibalkunde Batzordian lxi- lxi-lik lan-egitan, ikasbide gaizkatzalla eroin eta Aberi-bepitzkundia Araba- naiz Napaf/n jardetel-afren. Erdiduna izan xan len, bafa Aberi-malasunaga- tik euzke-ia ikasten asi ta gustiz po- lito ta ondortu itz-egin lotu eban az- kenez. Adibide edef abertzale asko- entzat! Aberija zematuta ikusi eba- nian atetaz izkhuba eskuratu ta gu- dofetara juan xan bere bizitza opal- durik, ta Jaungoikua/ri berarentzakotu dau irabazi daun sari betikora emo- teko nosi.

Goyan bego adizkide matiori, ta guk malko/eri onetan otol-dagigun lez zu- Goltik Jaungoikua/ri egizu Aberi ga- xo onen alde, zu baxen apalak Ludl- Iratzialak eatauz lagatzen-ta.

Azur Albontsa kutuna, baratzta be- tikoan alkar ikusiko geran arte.

Artagan/daf Kepa.

ASTURIAS

GUDA-OINETAN BARE

Gijón.-Asturias/ko guda-oinetan ez da izan jakin gari dan goraberrak.

Egunotan bare ta baketsu agiri dira alderdi bietako bufukariak.

Dunbadoska banaka batzuk entzuten zi- ran; suagalarien artean izan da bufuka apur bat.

Egualdi ona dagonafren, egazkinik ez da agiri.

Matxina dea asi zanean uri ofetan jagi xiran eta gero: espe artu ebezan iurroge- tabederatzi txapelokofen auzia atzo asi xan.

Asko dira ta auzio/aste gutxian izan- go da, goiz ta aratsalde.

Eriotzarako eskabidea batzuentzat eg- ten da ta jakin-nai aundia dago.

gearen 321/3n. atalak aitatzen dituan bi gizon-onengana jo beza.

5/3n. atala. Epaleen utseuek be- teaz, eta 1911/3n. Garagafilaren le- nengoko Oroagindua 18/3n. atalak opa dizkieten eskubideak erabillaz.

Agindu onen bigafen atalak ezartzen dituan eginkizunetan jardun ditezke idazkariak; Epalegian lez Epale- giz-at.

6/3n. atala. Lenen eginkizunok, abe- txe izango dira: lldakoak mortzuk izan xiran argitzea, zaurituen altor- penak entzutea, eta kalteak zenbate- koak diyan argitzea. Epalekizunok, Aspladariak epaltzea eiburu duan Epai- letza Berezi Nagusiarenengana, bidali bearko dira, garala eldutean argib- dea jaitu al izan dedin.

Bilbao/ 1937/3n. jofailak 19.

Zuzentza ta Gogolantza Buruki- dea, LEIZAOLA/TAR JOSU MIRENA.

ARETXALDE JAUNAKIN IKZETAN

Atzokoan Aretxalde jaunak, espe- txe/etako zuzendariak azalpen oneik egin euskun.

Igaziriko igandez paxistak egazki- netatik koldat eta zitalki jaurti zi- tuezan bonba batzuk Anatasun etxe/ra jausi xiran. Etxe onen jaube Bizka/ko alidundia da, bafa espetxi/etako ge- xarak ezoteko Zaingo oneri esker- ni, eban.

Olan, ba, 60 espetxialdu egozan ber- tan eta zaurituta gelditu xiran batzuk, euzotatik naikoa gaizki Agife/taf Kul- reka, Untzue/taf Seber eta Silvan/daf Euplin. Basurto/ko gexotegira eroan zituen onoko onek.

Beste asko ere zauritua izan xiran. Ertzain/ko bat ere, zaintzale egona, ere egin xan zerbait.

Ofa paxisten jardunak zelakoak di- tugin.

Preso dagozkanak alpeferi ta na- gikerian egon ez daitzen, Zaingo onek asmao artu eban lan eragiteko, eta deitutako soldaduta-urtitakoak ez dirana; lan era/teia erabaki dau.

Bizka/ko efitan gortotze lanak egiten jafiko ditugu lanerako gai di- ranak.

Beste izpar azalgaririk ez ehela adi- rezil euskun.

Lendakaritza

JANARIZ BETETA INGALANDAR ONTZI BAT BILBAO/RATU

Atzokoan postutze/ko izparak jaso genduzen Zaingo ontan. Basaldia jaunarekin lotu ginanean, auzte jaso genion izparariok:

—Janariz beteta, ingalanda/ "Se- ven Seas Pray" itxasontzia Bilbao/ra- tu da gaur. Basteretan Bilbao/ko ilxas- safera ezituta dagoa hadiole ere, ezefen okerik gabe sartu da.

Sartu bitartean lagidiko itxas-ure- latik kanpoan, ingalanda/ "destro-
.....

yer" bat egon da safera zaintzen.

"Destroyer" ori, kaialik iru milite- raino etofita.

Eraman-ekari/etako gure gudontziak irien diote bidera.

EGAZKINEZ BILBAO/TIK BAYONA/ RAKO EGUNEROKOA

—Auzerantzean egunero jardungo dute egazkinak Bilbao/tik Biaritz eta Beiona/ra/ko egiten—jafaitu xuan idazkari bereziak.

Joan-etofi ori Aire Pyreines izene- ko frantzeta/ Batza ospetsuak eratu du.

Joan-etofi arazo oriako landolak —galneratu zigun Basaldia jaunak—, Mazafedo zabalean, 9 zenbakian, 2 etxofan jafi dituzte. Arazoari dago- kion gutxien bifi, antxe emango da.

Joan-etofi ori egunero egingo dute egazki/ok.

500 LAURLEKO EMAN

Atzokoan Aretxalde jaunak, espe- txe/etako zuzendariak azalpen oneik egin euskun.

Igaziriko igandez paxistak egazki- netatik koldat eta zitalki jaurti zi- tuezan bonba batzuk Anatasun etxe/ra jausi xiran. Etxe onen jaube Bizka/ko alidundia da, bafa espetxi/etako ge- xarak ezoteko Zaingo oneri esker- ni, eban.

Olan, ba, 60 espetxialdu egozan ber- tan eta zaurituta gelditu xiran batzuk, euzotatik naikoa gaizki Agife/taf Kul- reka, Untzue/taf Seber eta Silvan/daf Euplin. Basurto/ko gexotegira eroan zituen onoko onek.

Beste asko ere zauritua izan xiran. Ertzain/ko bat ere, zaintzale egona, ere egin xan zerbait.

Ofa paxisten jardunak zelakoak di- tugin.

Preso dagozkanak alpeferi ta na- gikerian egon ez daitzen, Zaingo onek asmao artu eban lan eragiteko, eta deitutako soldaduta-urtitakoak ez dirana; lan era/teia erabaki dau.

Bizka/ko efitan gortotze lanak egiten jafiko ditugu lanerako gai di- ranak.

Beste izpar azalgaririk ez ehela adi- rezil euskun.

Efi-zaintza

LUISA JAUNAREKIN

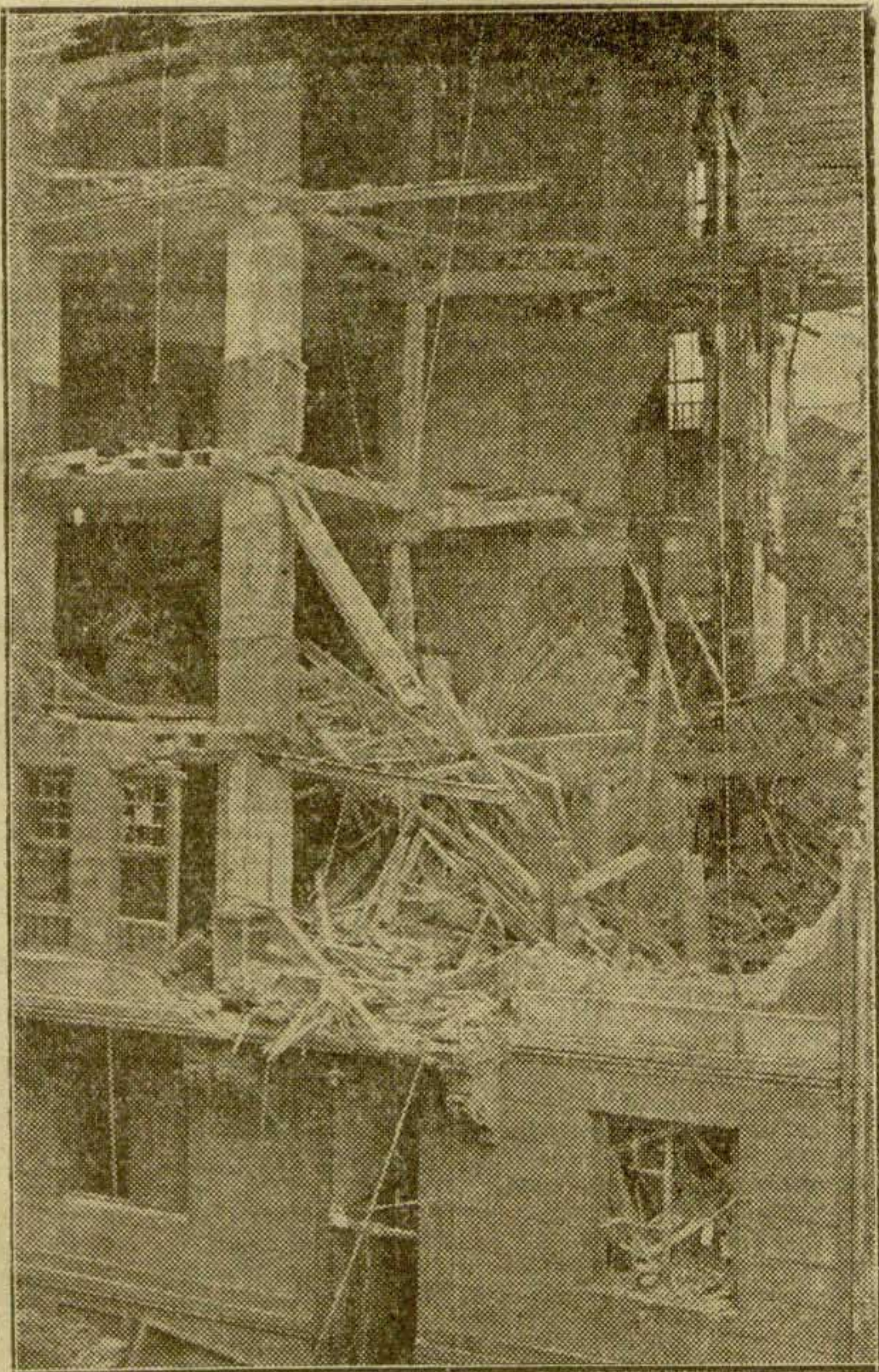
Atzo eguerdiz—Efi-Zaintza Zain- goan—Luisa idazkari nagusiarekin izan gendun aldi.

Igandez paxistaren egazki/ez bur- rutu xuten basatikerien ondorenen bifi eman zigun lenengo idazkari na- gusiak, Cotruello oinetako-otan ger- tatutakoa aittatu xigan geienbat.

—Etxeak azpian afapatutakoak ate- ratzen diradute oraindik elengabean. Atera dituzte lldako batzuk eta epai- le aztertzaileak ere bai berari dago- kiona bete.

Azkenez ertzainak jasotzeari lotu xan Luisa jauna. Gabaz, aufergo jar- dun zuten langileen ordez, ogeitama/ ertzainek etxe-ondaki/ak jasotzeari eman zitotela esan zigun idazkari na- gusiak, eta orian eman zutela goizeko zortzi/ak artekoa.

.....
.....

Paxista egazkinen lotatzak

Salerosketa ta Ornicketa

IZPAR GITXI

Agindari nagusiok lanean ziarduen gu ara eldutean, batzafuta.

ONTZIA ELDU JANARIZ BETORIK

Bilbao/ko kaia mihaz josita dago- la eta ontzirik sartzerik ez dala-ta esalen jardun dabena, ao bete azu- rez lotu beafa danke bafiro ere.

Atzo, goizeko bederatzi/etan eldu xan gure kalera ingeles ontzi andi bat, janariz beteta. "Seven Seas Pray" deritza ingeles zama-ontzi ofi.

Osasun Zaingoa

NOVIA DE SALCEDO/REN

ONORDEKOA

Zaingo onetara, Bulafetiko gexo sa- lera, dagokien arazu batelaz eldu daitzela dei egiten daitsegu Novia de Salcedo/ren onordeko, azken-nai arduradun eta ordezkari.

Eldu orduan, eguerdiko amabiak, ala afatsaldeko seirak.

Bilbao/n, 1937/3n. jofala 20/3n.

Idazkari nagusia.

PAXISTEN EGAZKINEN LOTATZAK

Zuzendari nagusia Cordero jauna, igandean paxista egazki/ak jauriti- ko bonbak auzitako Cotruello oski- olea ikusten izan xan. Ola ori, iru- kileak ondo dakienaz, zatituta gel- ditu da.

Osakitegi ibilkoiki au eta emen ederki eratuta, egoki lan egin dabela azaldu euskun.

ZAURITUEN ERESKADEA

Centro ostegian igandean atondu zituen zaurituen lefokoa luzea era- kutsi euskun.

Gordexola/ko Gexotegi/ko zuzenda- ria eldu xan atzo Cordero jaunagana, eta etxe au eratu eta beaf beza la- bi/teko oi diran gorabera eta arazuak erabakiten jardun eban.

.....
.....

Bermeo'n "Saseta," tarak

Gipuzkoarak beti gipuzkoar.

Lengo astian, "Saseta" saildiko "Sa- seta" talde eta "Trula" mottaren lli- rin onepen ta azkunda dala ziyo gu- ra urritxuan jai ategian ta bafeti ba- tzuak eraidu ebezan etxetaf anal gi- puzkoarak.

Gernika, "fuero" efi-zafian neliden Jo/as egin ondoren Bermeo itxas-er- tzeratu xiran eberdiko amallak ingu- ruan. Bat batera danoren txokotxua poztu ere.

Batzokija deritxon kabitxu politian izan eban oturantz. Arao onetako mutia makala "Jesus" gatzemala.

Mala norafon eta arafon egoun izki- laskat saildiko ta enparau sabel an- dijakin.

Eresi, itzaldi eta bertsolari ta gañe- rasakoak ziran emen. Eta zelako kapafa batzuk? Alagalako eguna izan eban gipuzkoarak, Merez be.

Txirinduta ta solta-tira txapelketa bu- fukea egon. Bai "Saseta" saildi eta "Beti-Aurera" gudari-buruen zila- res-ko txola politak ere eskiki garaiari.

Euzko-Gudarosteko eresbatzak ere- tuta Ertzila/ren Zumardi apafien azke- dantza bidez makila bat neska-mu- til puzkatu xiran.

Ordu edef ta alayek igaro ebiotan "Saseta" saildiko "Beti-Aurera" eta "Trula"-ren lli- kufin onepen egunian Aberia alde/ko gudariak.

Negar garai onetan izan izan eta bako aldiyan zer ez-litz elango?

Beste Euzkadi ziñopa antzera "Sase- ta" ixemak ere gure biotz gordelekuan aukitxu bat gauko.

Jo/as ta poza bai.

Oroi ta otol ere bai.

Bermeo/ko Gudarostetik.

URKIDI.

.....
.....

PARIS/TIK

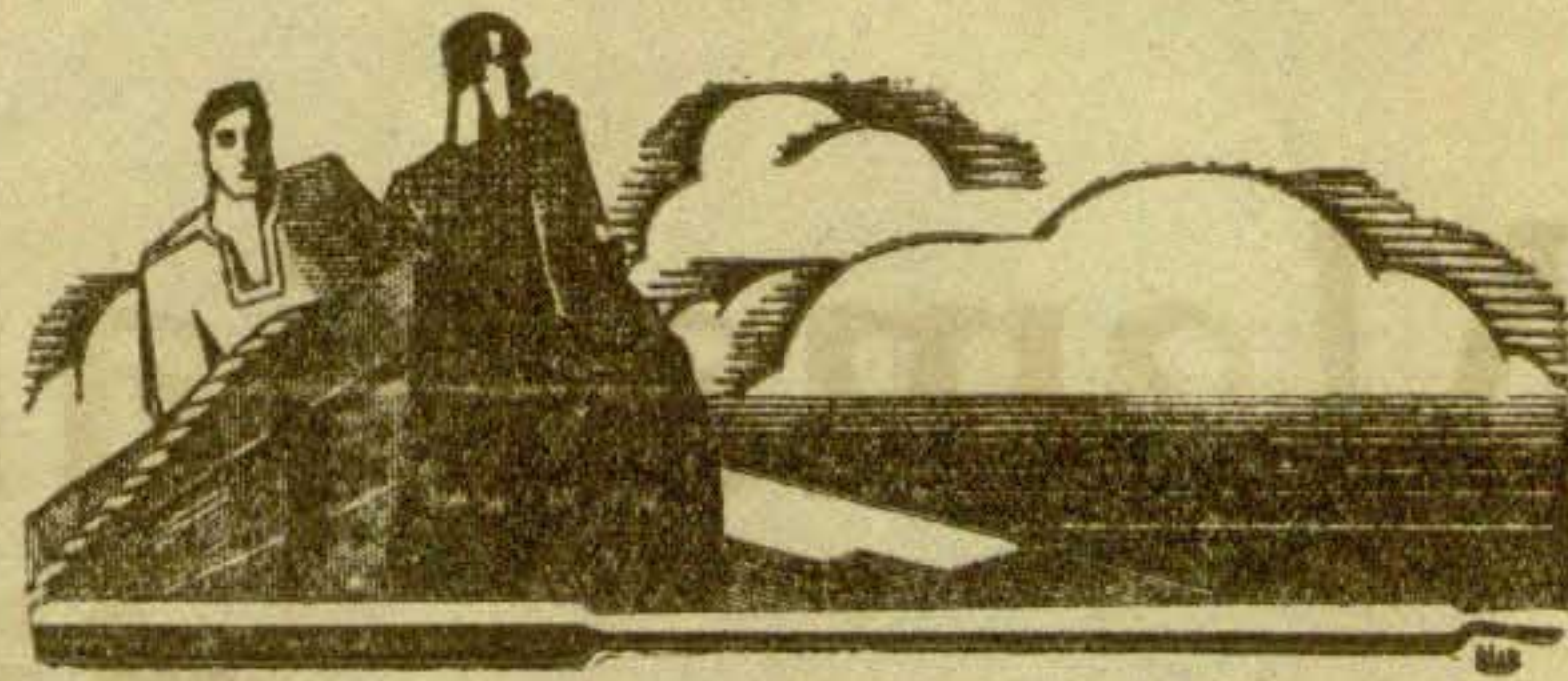
Ministruak batzafean

Paris.—Blum jaunag buru zala mini- struak batzafian batu xiran atzo goi- zeko amafetan.

Befogel orduko astea ipintetaz jar- dun eban, bafa epafaf itxasertze- tako kontrola, Erakusketak Nagusia eta beste gai batzuetaz. Delbos jaunak erbesteko egoera agertu eban.

PARIS/KO ERAKUSKETA

Paris.—Amerikafak ugari etofiko di- ra Erakusketak Nagusia ikusten. Ore- laxo agertu dau Laurent jaunak, Go- bernuaren izenez Ameriketara egin da- bea ostera/lik blurtzean.

Gastia zutunik

Bayetz esan bako egilerik ez da izan beta, bayetz esatia bano ekifia aldintubago yatzula-ta, ziñismena bi- xi izan dagixun, auzenengo jarduna ekiliatxaz egin dautzut.

Nik esan dautzudan-eraz ekilez ira- uten be/dozu, zure ziñismenak ez dau- tzu utsik emongo, eta zu ziñistadun beti izango zara.

Jo zindukie bafa ez danex, guzu- rez be, eta ziñismenaz argi dozun adimena ilunduta ta guzuzef bete, an- lan, inarkuna basteritu, eta ziñisme- na ukatuteko bide-bidian jafien zahe- zafa.

Au, zutunik ixtatia galduta ta osoz jausita ixtatia litzakixu: xortizaf-zor- tizafagorik ez, Urtzi/ganako gixaki- jak dauan auzenengo lokija, azkene- go etetan dana ausi yatzulako.

Odolezko anpuluz negaf-egileko ex- paf mega/gafitxau jazo ez dakixun, zure adimena, jakintzaz egija bafu- kiro, argi ta garbi adiralduta, ikasi ta jakin egixu.

Len be esan neutzun, lenengo ki- tafai, euren ziñistatxaz egin leuski- juezan itauniai edonox erantzuteko gettu izan edixela Kepa Deunak, ohe- to, Kepa Deunaren bidez Goieunak esaten eutsen. Aldi atari iñotxena gaur be gustioi dirausku.

Orduban arerijauak ugari ta malmu- tzak ebezan, gaur ez gixijago, eta euren guzafak gure burubetara saftu ta edatzeko aldi atari bano be bide ugajaguak, jafotaguak eta aldintuba- guak dabez, beraz, ziñismen-egijak bafukiro ikasteko biatubaguak gara.

Ez dana, guzafa edatu ta gure bu- rubetara saftzako daben bide aldint- suz benetan be aldintuba irafingitza dabez.

Irafingitza-erak bat bano geyago dira.

Aldinisubenak ixunipuna, laburfa- balez be eta izpafingija, asterokua edo egunerokua, au balez, be.

Zain ba euzotaz. Bafuratu/ko dau- izubezan ez diranak, guzafak atera ezinda ibili etzadixan, edo kaltefina- gua yatzuna eukokana saletuta, euk- kin pozik izan eta beliko zeuetat izan ez dakixuzan, oretari/ko irafingitza- lik, ez luze ez laburik ez egixu esku- etian inoz be aftu.

Zortizafaz azal poli/itunak ainbat oi- ra, bafuba bafia, mamia, guna txe-
.....

Bederatzi ilabete abetan, gora bera pranko ikusi ta erabili ditugu Euzka- di/ko lurralde abetan.

Arerioak geure aurka altza xirane- tik, asi gitan egun garatzak igaro- zen (emen Euzkadi/n) abertzaileak ba- lez ere.

Gipuzko/lik arerioaren igesi etofi- giñafetik, eta orain amabost egun arte, Tabira inguruko etxetxo batean genduan geure bizi lekua.

Bafian, guzlok dakigun beza, efi- to ofetako gertaera negargariaren ondoren, Mundaka itxas ertzeko efi- to ontara etofi gitan.

Orian Mundaka/ra, ta gero iñora joko ote degu?

Galdera auzte askori egin diotel egun abetan, ta gudariak balez ere.

Ela auzen erantzuna, biotz barene- tik datofela dirudi, begiak dir, dir- ka eta arpegi alaiarekin ara zer eran- tztuten duten guziak.

Emendik nora joko, ez dago oldez- tu biatfik.

Laister ditugu geure etxeetara joa- teko atak zabalik. Ziuf egon zitezke.

Aukerako izkeltadik aspertu ezin alakuak dira.

Beti daude alai ta azafi.

Guda ofetara badijuz ere, uda be- fian txoriaren antzera dijuz abes- lari.

Agindua artu bezin laister, au di- juz mendian gora arin da kement- su, au tonfoean arerio koldafaren auzen gure ikufin maitea zabaltzeko.

¿Nor ausartukoda gure gudari- en aurka?

Arerioak, efekete beltz alemandaf ta abaf, beren su izkifu ta gudako tramankulurik onenarekin ere, ez diote gure gudariak ikararik egin.

¿Zerk atzeratu lez azke gure gu- dariak?

Ez dago paxistarik eta ez su izki- lurik, euskaldun gudariak, kikildu eraziko dituanik.

Euskalduna beraz baita azafi.

AMAYUR/KO SAILDIA TA MUNDAKA

Amayur/ko gudariak emen Munda- ka/n izaten dute beren atsedan lekua.

Gudari jafot abek emen diranean beren atsedan aldi/etan, jauregi/etako loretegiak bano spafago egoten dira

fen-edenez beterik dabe, eta laster ligo zindukie.

Ez egixu esan ainbatek esan oi da- bena. Gixakijak ona eta gaiztua jakin- biat dauzala, gustirik jakitia be, norberak ikusita, ona dala-ta.

Au, gaiztua ona baxen eskubidetsu egilia da, gaiztuak bafa kalte bano ez dagike-ta ezetari/ko eskubiderik es- dau, eta inoz, gustis kendu oñinaga- lik ixtatia lakututen bafyako, laketzale ofek itxifik, gaitziorik ezetara be es- zuzenetsi egitekotan, eta bidez yafot- konian, gaizto ori gebendu ta ziats kentzekotan bano ez.

Zu, kistafa saran ezkerro, doibaz- kidia be bai-zara, eta bazkide onari tuez irakutia gebendu egiten dau- tzuuna egiteko gertu xara. Befutzat izan-biat sara, eta bestelan xuk zi- niemenik ez dozula, edo epel, ezeta- rako ez dana bano ez dozula, esan- biatzen iminten nozu.

Ziñismena agintza-ustarija dozu, eta oso-oso/ izan be, agintzapetik ur- ten eta norberaren uestzka asten da- rak Ziñismena galduta dau, edo gaitze- ko bide-bidian-ta, ostelarija da.

Biat dozuna irakatsi ta jakin daga- xun, eta jakinda egin dagixun Josu- kisto/ko, aginpidi osoz, Doibatzak ir- si eban, eta Doibatzak Josu-Kisto ha- xen jabegodon, beintzat onetarako bai, Goytan eta bieran dan eskubide osua ukati yat, eta eskubide on/gaz bi/itzen zabal. Doibatzak Josu-Kisto/ ren agox entzun eban, eta eskubidaf- kendu, ez gixitxu dagiskion agintzal- dunik ladijon ez da. Eta eskubide oso enegaz Doibatzak zuri, bere bazkide zariata ta, irafingintzako lan gair- tuz irakutia gebendu egiten dau- tu. Esana egixu, ez doz garbatu-bi- fik iñox izango-ta.

Zure ustarija aufera ernatekotan lan gairtuz sendo be sendo ugari- tuko litzakez, eta gixabatza irafingit- zako lan gairtuz mugilduta, eta osatu ezinda izango litzake.

Ez egixu onaterik/ko-jauki, eta zen zutunik zariata, beste ainbat be, al- bait yegen, zutunik izan dadixan langile zintza izan xadi. Auzte da izan-be beti gaste iraua gura danan gastari yaokona.

MONTXOR.

(Irafingintza = prensa, lectura; ostelarija = protestante).

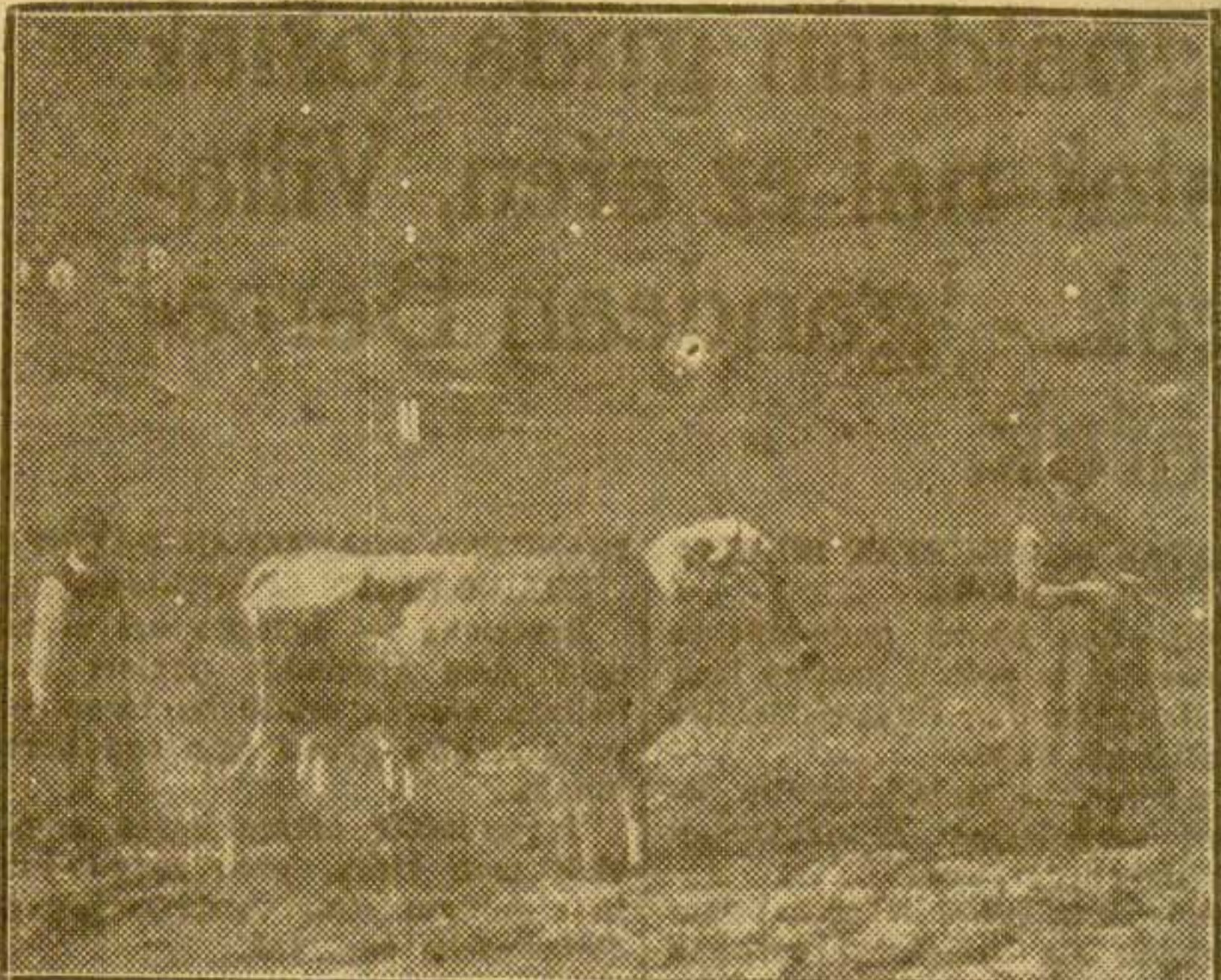
.....
.....

Emendik nora joko ete dogu

AU, ORI TA BESTE

Bilbao'tik burdiñarik eruan ezik, ingelesak armarik ez

Eta bere izkilluak geitzeko asmoak porot egingo leuke, orañarteko erabagietan jaraitzekotan. - Eden eta Hoare estu ta motz inglateña'ko lege - etxean. Bitartekoen lana noiz egoki espanañen auzian? - Izpañingi batzuen ustez paxistar eriak ez dagoz len bezin aro ta zita. - Beste izpañak.

Gure basefita batzuk guda onetatik urian, aurkitzen diran arn. euren lanetan eten barik diñardube argazki onetan ikusi daitezkeen.

"José Luis Díez"

Bourdeaux'tik Bilbao'ra etsai artetik

Egun batzuetan nai ta ez emendik urun izan ondoren, bafiro eldua dogu geure kayera "José Luis Díez" guda-ontzitzoa. Otera ofek bafiro ez azalgatirik, ibilera ofek bai jakingatirik.

Gudontzi au gure kayera itzuli ez redin, bai paxista espanañak azpikeri eta saldukeri pranku erabili. Alpefik ordea, ofelako asmoak bete nai izate. Diruz ga ir asko erosi leitezke, egia, baina biotz zintzoak erosteko, lain dirurik ez da.

Ontzi ofetako gizonak bildufez menperatu nai zituen paxistak; ofela ezan, diruz erosi, indafa ta dirun. euren ustez, paxista-paxista ta efuz zituela. Bafian ontzia sendoa ba'da, on tzi-gizonen bafua sendoagoa izaki.

Ta Bankuetako diru polit liburagariak eta paxistaren gudontzi andia izkilutzafe ez eben lortu ontzi ori erizientziaz galduterik.

"Díez" gudontziko gizonel 2.000.000 eskeni eutsen Bayona bafiro onuntza euren ontzia itzuli ez eitezan.

Eskeintza ori ainbat artu ezik, ordea, zemaiz eta amenazuz josi zituen. Egozan etetik ateratzean bertan, bost gudontzirekin kanoien auzer igaro bearko ebla, pantzetat lakti-urutan itxarongo eutsela-ta.

Ikuragarria zan zemaiz ori; izugafia aufera egin beara. Zer egingo? Bete beara bete beara, gure gizonok itxanak ezin izaki, adorerik egundo ez dabe "aldu."

"Díez" gudontziko gizonel 2.000.000 eskeni eutsen Bayona bafiro onuntza euren ontzia itzuli ez eitezan.

Eskeintza ori ainbat artu ezik, ordea, zemaiz eta amenazuz josi zituen. Egozan etetik ateratzean bertan, bost gudontzirekin kanoien auzer igaro bearko ebla, pantzetat lakti-urutan itxarongo eutsela-ta.

Ikuragarria zan zemaiz ori; izugafia aufera egin beara. Zer egingo? Bete beara bete beara, gure gizonok itxanak ezin izaki, adorerik egundo ez dabe "aldu."

AZERIA TA masmordoak

Azeri gosedun batek masmordoak masiz gaitetik txitxilikatu ikusi zituen, eta euren jabetu ne'az alagihak egin arn, ezin oratu ta e zituen. Alde egiziaz bai: "Gordifrik zeudek" zion bere kolkoari.

Alaxen ere, amaika gizonetok, ar emanetan aultasunez gaitendu ezinez, zori txararen aitzakia bilatu oi dute.

ERAKUSPENEA

Uts bat apal-apal aitortzea askoz oke da, aitzakiz eta arokeriz estaltzea bafio.

AROTZ BAT TXARA DA EUZKADIRENTZAT. BANA ASKOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA ETIAN EUZKOTARA.

EDEN ETA HOARE'RI GALDERAKO DANAK BATZAREAN.—ERANTZUN EGOKIRIK EMANGO OTE

Londres.—Franco'ren menpeko gudontziak España'ko ipaf-aldea esitzekotan dirala-ta, Comunes Izenetako Batzafean Eden eta Hoare ministruak atengabeko galderak entzun beara izan dute. Itxas-urutan latefiko itxas-ontziak batetik bestera ibiltzeko azkartasunari buruz, Board of Trade'ko leondakari Mr. Runciman'ek esan dezakea bide-argi, ingalandar, aldun - batzak ezetzkoa du iritzia eta jokera ori eragozpenak-eragozpen bideratzekoa. Era gozpenak jafi zala diran buru Attlee jaunak, itxaroz Bilbo'kin zeintzu artu eman dituzten galdetu zion Salerosketa'k, ministruari, itxuraz, auferago-ko astez ezertako eragozpen gabe atara zirala kai ofetik lau ingalandar itxas-ontzi-ta.

Argi ta garbi jakin nai dana auxe da: ingalandar itxas-ontziak Bilbo'ra eragozpen gabe sartu ta ertetzeko ostoporik izangoez dute.

Runciman'ek ez zion galdera ori erantzun zuzenik eman; aspaldiko leloa baiho ez zala ta garbitz gabeak gahera erantzun zuan danetara ere. Mr. Sinclair libera'ak ere bere jaborista lagunaren galderari lotu zan, baiña ta gientzuak zarataka ta deadafez asi ziran eta alpefikakoa izan zan areen itz-egitea.

Hoare ministruak lengoa aoratu zuan beiz ere. Ipa'feko gudontzi taldeko itxas-burukide nagusi-ordekoaren eta "Hood"eko komandantearen befiak jaso zituala ta paxistak asaldariak Bilbo'ra, safera esituta daukatena egia dala, Attlee ta bere lagunak ez zitoten eder iritzi Hoare'ren erantzunari, ingalandar gudontzien baberi buruz emandako erantzunari, ta bafiko batzaren auzi orixe berori aztertzeakoa gelditu ziran.

GEREZOZO IRITZIAK

Londres.—"Daily Telegraph"ek Estadu paxistak gaza eta bigunago ari dirala oraingoan adierazten dau, eta bere iritzi, "Estaduen jardunak azerituz ezker, "boluntariak" gefatik al dendumen asteko bideak zabal dira. Alabara, erabaki ziur bat bereala artutea ez da ofen ereza izango, Estadu ofek oraindik zital samar bai-dagoz.

Gudan diarduen alde biak, euren erretara utzitaz, indafez bardiñuz, einkatu ala dendum baten jafi daitzean, ez bata ez bestea geyago, orduantxe bafirikoen lana egoki izango e litzake.

MADRID'EN PAXISTAK ETXIETA-SA SUAGAKA

Madrid. — Zortzi egumetan jarayan

jardun dabe paxistak Madrid'eko etxe eta kaltetara suagak suaga jaurtitzen, kanoiez eta egazkiñez. Aste ofetan, 100 lagun bafio geyago li dabe, eta zaurituta txarto gelditu direnak 200' dik gora dira.

Teruel aldean ezizaleak gero ta gogorago jotzen diardue; galdi geldiko, astiro bafio ez dolaz otera auferantz paxistak alegifrik bizienak egiten dabezalako eutsi nairik.

INGELESAK BURNIRIK EZTA IZKI-LU GINTZARAKO

Londres.—Españar paxistak Kantauri itxasoa blokeaz esituta dala-ta, esames eta ziripafa ugari sortu da Londres'en. Inglateña'ren izkili-geitute asmoak eragozpenik izango ei leuke blokeo ori egitezkeru.

Santander, Gijon eta Bilbo'ko kaltetara zama-ontziak burdiña-meatz bila joan daitzean, beste eragozpide batzuk sortu dagoz kontrol zaiteta dalakoak. Kontrol au 27 Estaduk ontzat artua da, eta joan dan astelen gaberditk beteten astekoa da.

Gales eta ego-aldeko ojaetan burni dan eta galtzairu lantegietan jarduteko burdiña-mineralok Inglateña'ra eroatek beafeko bai-dabe, izkili-geitze asmoaren ofari dabelako, meatz - pila orixe.

Alemania'ko izpañak

Hitler'en lapurretak

HITLER'EN EGUNA

Berlin.—Jai andiak egin dira efi onetan eta Alemania guztian Hitler'en aintzaz bere eguna ospatuaz. Jaiok astelenean asi ziran. Itzaldi ugari egin ziran Hitler goratzen.

Gudariak kaltetan ibili ziran.

NAZITARA LAPURÉTAN

Paris.—Nazitarak asafe bizi dira Eleizeagaz. Jaubetasun guztiak kendurko dausozan ustia agertu dau, efiaren bizilekuetarako baf dituala aitzakiltat ipiniñaz.

Eleiz agintariak asafe dagoz. Hitler'en ordezkariak aginduz gogofak bialdu dautsez. Erabagion aurka itz egitekotan kampaia jaurtiak izango dirala adierazo dautse.

IDAZLE BATEN ERITXIAK

Ge'erea asi zanetik gau'arte, oingo beste egazkiñik iñoiz ez da izan España'n.-Bultzakada jarduna barik, eutsite-jarduna jakingariago guda onetan. - Esanak - esan, geldi aldirik izango ete? - Beste izpañak.

ESPAÑA' GERAKO ZERTZELADA JAKINGARIAK

Roma.—John Witarer izpañariak bere izpañingari bafi aukeratu dautsez.

"España estaduko itxas-ontzietan eta mugatzen kontrola ezafi dan unean bertan, arze'itaf gudariak eta gayak geyago aratu ez daitzean, italiar Gobernuak espanañ auzi o'etan bafura sartuta jardun izan dauanak, jokera aldatu dau.

Kontrol dalako ofi igez egin ezik itxasoz ez legofez atzetiko gudari ez guda-gairik ezin sartu leiteken z espanañ estadura, gefa ori, bederatziagafen ilabete onetan, "espanañak" bakafik egitekua izango dala auferantzean, esan giñei zelanbait.

Gudea asi zanetik gau'arte, oingo j...

te egazkiñi iñoiz ere ez dala izan España'n, jakin dogu.

Alderdi bietan, eundak tanke eta kanoi ditue; su gal, esku-granada ta izkilaz-karaka, ugari eta bardiñuz dituela esan dabe atzo España'ra eldu ziran atzetif guda-jakintu eta izpañariak.

España aldean lau ilabetean egon dau izpañari azkar batek diñonez, gefa ontako alde jakingariena, bultzakada-jarduna barik eutsite-jardun dala adierazi dau.

Lotazila azkenetamarte Franco'k malru eta legionario talde ugari zituen. Bada-joz aldetik Madrid auferano talde ayek garaitzarik lortu eutsen. Bafa Madrid atietako oldafaldi zentzunbakoetan eurtariko lau gudalaro galdi zituen.

Afetzkeru, paxisten laguntzale eta eus-

kafi italiar eta aleman soldauak izan dira. Ila onetan, efi-zaleak gudaroste eratsu ta indartsua tayutu dabe. Joandako aste batez, Gvadalaraja'n izan zan burukaldi gogof eta paxistentzat galgarria, italiaren ondandemia bafio areago efi-zalien gudasal erabafituen trebetasun eta azkartasun erakuspena izan zan.

Ofesaitik, altuak diñonez, guda-alde biak bardiñuz lotuko ei-dira, eta geldi aldirik izango ei-da, esanak esan, Gvadalaraja'ko astinaldi ondoren, Mussolini'k bere soldauak ezer ez ei-dautse bialduta.

Gudu jakintuen iritzi, kontrola, alde biak indafez bardiñuz agertuten diran unean ezafia izan da, eta batera nai bestera gefea laster amaitu dan aintz batera ez dago.

Kontrol ofen egokitasmaz sinisgogof

Araba gudalaroko gudari talde bat.

Alemania ta Rusia artu-emanetan?

Berlin.—Alemania'k eta Rusia'k politika ta salerosketaz-razoan bat egin beaf dute, dioten atzetiko zuru-muroak gzaritatzeari eman diote alemaniak izpañingiak, atetaz eman ere.

Zuru-mufuntzat izpañingiak dute irafin nardagari ta geuzartatzeko dardabilkiten esakera gordiak, argi ta garbi dardakuz zehin ituritatik edan dute izpañingiak. Efiaren iritzi edendu oi dute bafetetan softuak ei dira aitatutako zuru-muroak. Alemaniak, beraz, Frantzeta ta Rusia'k alkari laguntzeko balitzakela itunben bat egitea dioten prantzetat laster batzuei egotzi die zuru-mufun erua. Frantzeta izpañingiak, frantzeta-rusotar alkargoak juri-jotekotan, ofen ondez Berlin eta Moscu'ren arteko alkartasunaren belduf dira.

Nalz eta alemaniar izpañingiak dioten ezetzkoak Rusia ta Alemaniaren arteko asmo-jokeraren alde zeatz bereiztu, ez duf, laterf bion arteko salerosketaz-razoan alkartu ere egiten. Nalz eta asmoak alkarten aurkakoan izan, alemaniar batza gintzale ta diruzalek egunean bafio egunean gela konturatzan dira laterf bion arteko artu-emanak zabaldu al litezkena.

Nazitarren alderdian berdin lotu iritzi ori. Galtzairu, alemaniar gintzak burutakoa bere lenen-gaen ordafiez jasoaz, lenbailen Rusia'rekin salerosketaz-razoan ekizteko dana dalako bideari ez lioke Hitler'ek eragozpenik ezafiko lloken agirik.

Auferapide-Zaingo alemaniar ministru Schacht jaunak rusiatafakin artu-emanetan ekin-zala da, bialkuntzak eta ekarkuntzak ez ditela politika-jokerari ezer kentzen-eta.

Izpar jakingariak

HITLER'EN AURKA IRATI BATEK

Paris.—Hitler'en politika jokabidearen aurka ta askaltzaken asmoak alemandaren artean edatzen ekin dautso izileko irati edo radio batek.

"Azkatasun-iratia" izena daben iratiol Alemanian'ko Efi - ekintzakoak (Frente Popular) zuzentzen dabe. Irati ofek gure matxifada onen goraberrak zeatz zaitzen daut ta Reich'koak paxisten alde zeihen azpikeri okeref diñarduen, be, bai.

AGINTARITZA-BAKARIK EZ DABE NAI

Budapest.—Hungria'ko Erbeste-azazo Arduradunak aitzten emon dabenez, Hungria'ko Agintariak ez dira agintarizta-bakaf edo diadure alda, ta euren ekonomia-jokera ta efi-keta-erua orainarteko, bidetik zuzenduko dabe, ditadura gabe.

EUROPA'N GUDA EDO GERA-ZALE

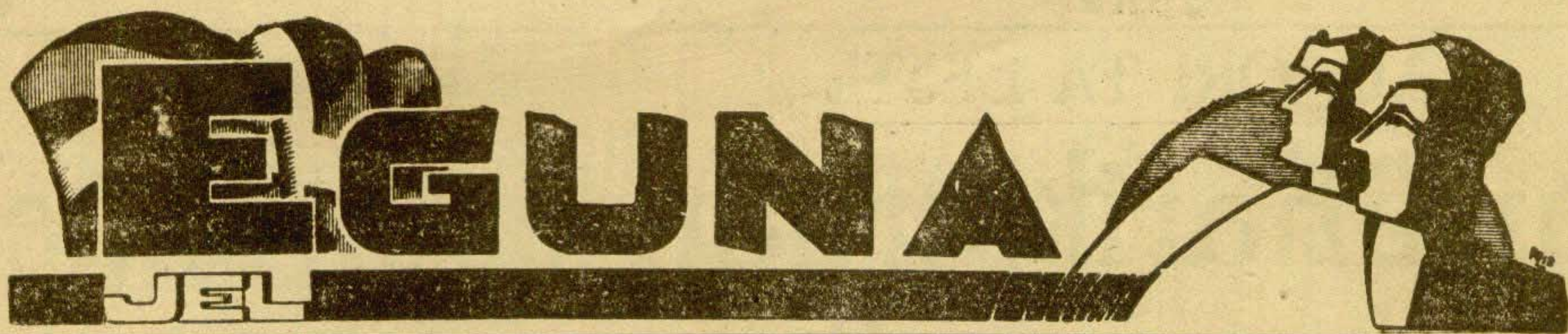
Viena.—"Neue Wiener Press"ek diñonez, Italia'k Europa'n lotu nai dabezan guztiak ezin lotu daut, Inglateña yako eragozpide-ta; sail ofetan idazliaren arerjorik aundien Inglateña da, Franco'ren alde italiar gudari taldeak italiar eginari ta guzti dabilzta-na egia dala diño ta alemandarak, be, ba-dabilzala, italiartan bafio gintzago diranaren.

Marruecos alemandarak eskuratzea, Europa'ko bakaren galbiderik txarfen esten dau.

Italia'k bere aginpidea zabaldu nai dau, bafio Inglateña'k ez dautso jake-tzen.

Alemaniar izkili-geitze asmoef buruz, be-diñardu ta Alemaniari lafi, be, lafi dagoala, bafuako beariñan bete eziñik, azaltzen dau gero. Langileak eufakaf bizi dira ta katolikok eta nazitarak bafuka gafatza dauke alkarten artean. Egia esan bafuka ori ez da katolikoen eta nazitarren arteko, kistafen eta nazitarfena bafio, protestanteak, be, tafek, dire-ta.

Onako goraberrak ikusirik, Europa'k gudarik ez dabela nai esateg umekeria da, izpañingi ofen aburuz.

Euzkadi'ren seme ona
ixateko, beraren alde
bixitza emoteko gerturik
egon bial da.

(ARAN'-GOIRI)

Lgo. urtia

94'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n '937'gn. jorralla 21'gna. eguaztena

15 e. an

Espanar gudako izparak-eta

Motril inguruetan dabilzan errepublikarak Sierra del Toro'gaz jaubetu dira

Carabanchel'etan, buruka zakarak egin ostean, au'era.-Egoaldean guda-tokiak au'eratu.-Las Navas inguruetako joaldi gogorak.-Paxistak nai ez a'ren, Villaharta, Fuenteovejuna ta Ovejo'ren gain azkatasun -zaleak.-Igandean Barcelona'n paxistak il ebezanak.-Beste izparak.

„Ezin ekezkatu etorri? Ora etorria Bilbao'ra „Seven Seas Spray“ ingarlandat ontzia janari'z beteta.

EDEN INGLATEA'KO SALEROS-
KETA ONTZIAK ALDEZTEKO
GERTU?

Londres.—Bilbao ostera egiten jarraitzeko gertu agertu dira ingelatarak ontzi-jauze ta salerosketa ontziburuak eta ofein asmoak ikusirik Eden jaurek Gobernu'ri ingelatarak salerosketa-ontziak aldezteko bideak eskatuko dautsozala diho „Morning Post“ izpafingiko politika-arazo idazleak.

CARABANCHEL'ETAN BURUKA
ZAKARA EGIN OSTEAN AU'ERA

Madrid.—Guda-Agintaritzaz Nagusiak Prada koronelaren agindupeko gudaritaldeei Carabanchel'etan guda-ekinaldia egiteko agindu eutsen.

Goizaldean asi zan guda-joaldioi, Dinamitaz ta lerkinez paxisten guda-toki bat astin-astin egin eben.

Edozein unetan olakoxeren bat gertatuko yakoen bildurez, paxisten aurrengo guda-lubanetakoak latzi ei dagoz ta adorekatuta. Olako zapustuak jasan beara erime izaten ei-dabe.

Guda-ekinaldi ofetan bulartsu jokatu eben Deportivo ta Dependientes del Comercio gudariorietakoak; ekinaldi une batzuetan euren gudaritubak kosta-alak kosta aldezu beara eukenein aitzokadaka burukatu eben.

Auferakadeoi gorpuz josita egoar sailak zeaf egin eben.

Beste buruaste bat sortu yakoe of. le, paxistoi. Madrid inguruko sail ofetan pitinga-pitanga aufera duaz erkaldafok.

Madrid aldatzeko bide egoki dira auferakada ofeik.
SIERRA DEL TORO ERKALDA'EN
MENDE

Almeria.—Ondinokafen agintariak biezitu ez dabena'fen, ondo dakenak aitzin emon dabenez, Motril inguruetan dabilzan erkaldaf burukalariak, auferakada edef baten Sierra del Toro eurondu dabe.

Guda-toki ofetatik mende artzen da Motril; kilometro bi ingurura dago. Buruka ofetan paxistoi asko il eta zeuritu dautsez ta espe artu, be bai beste batzuk.

Motril ustu dabe ausago paxistok.
EGOEALDEAN GUDA-TOKIAK
AU'ERATU

Andujar.—Arahegun iluntze-ekzere paxistoi laguntzen gudarit talde mardulak jnan ei-dira ta Villaharta ondoan erkaldafak eukiezan guda-tokiak eurendu nai izan dabez ta ofetarako buruka ikaragarria asi dabe.

Joaldioi egiten asi ziranen eukiezau guda-tokiak, be, laga beara izan dabe, lenengo euron eraso' eutsi otean, erkaldafak ber-joaldia si ebenen. Auferatu egin dabez erkaldafok euron guda-tokiak.

Auferaldean guda-toki batiak lortu dabez orain.

Egoaldean erkaldafok aufera duaz ta Mijada'n Hinojosa del Duque' eta Belmez'en ebiltzanekin bat-egin dabe.

Arieriok egunean baiho egunean indaf gitxiago dabe ta adorekatuago agertzen dira.

LAS NAVAS INGURUETAN BURUKA
GOGORA

Madrid.—Las Navas guda-oinetan stzo golzaldez ta goizeti guztian izan da guda-ekinaldia. Guda-ekinaldiok erkaldafak asi dabe.

Beran-berarizko guda-tokietatik erkaldafaren suagariak egundokuetan astindu dabez paxistok.

Ipafaldetik urtepidet baka' bat dauke paxistok eta urtepidetoi eurondu naiz, gogof jokutzen dabe erkaldafok.

ETENGABEKO EKINALDIAK

Andujar.—Azkenengoz eurondu dabezan sailak guda-luban eta guda-tokiz orindu ostean, guda-joaldi bafia asi dabe ta joaldioi Villaharta, Fuenteovejuna ta Ovejo'ra zuzendua da.

Ovejo aldean dagozan paxista-gudariok biran artu ta esiba'rtu egin nai dabez erkaldafok. Lastef jaurtiko dabez azkenengo ostikadeak paxistok.

Arahegun iluntzi-ekzere egin dabez a auferakadetan Fuenteovejuna gain dagon Santa Barbara guda-toki ta Chiborra eurondu dabez ta Fuenteovejuna galdutagi'nean dauke paxistok.

Gudari-laguntzaz orindu diranean, paxistok eraso zakafak asi dabez erkaldafak kendu eutsezan sailak ber-eurentzeko; iru sailetan asi ebezan erasuotan lenengo eutsi egin eutsen eta gero atzera-eragin paxistoi; atzereka asi ziranen, bizi-bizi aufera egin eben erkaldafak eta len egozan baiho auferago geratu ziran.

IGANDEKO EGAZTADAN PAXISTAK
ERAILDAKOEN GORPU-LORETA

Barcelona.—Igandez uri ofetara egin eben egaztadan paxista txori baltzon suagak eraildako biren gorpulo'ra, alzo goizez egin zan Barcelona'n.

Gorpu-lofeta ofetan au'fen agintariak izan ziran, gero langile-batza ta sindikatu etako ordezkariak eta gudarosteko gudariak.

KONTROLAREN OMENEZ, AUSAGO

Barcelona.—Atzo gabaz asi zan kontroloi. Arahegun aratsaldeko sazipre-tan kontrolaren-omenez-edo, alemandaf egazkin bik Catalunya'ko itxazertzak suagatu ebezan.

IGANDEZ BARCELONA'N ERAIL
EBEZANAK

Barcelona.—Igandez Barcelona'n paxisten egazkinak jaurtitako suagak edo bonbak, 50 notin erail ebezan.

GORDEXOLA GUDATALDEA

DEYA

Lenengo eta laugarren saleko gudari'ei eta izkilazkak, Urutizkin eta Lubangiliei ois-egiten dautseg, afatsal-deko ordu biderako Salabefi gudal-etxera eldu daitazan.—Buruzagia.

GURE GUDARIEN KEMEN ETA SENDOTASUNAREN INDARRA

(Lenengo ofitik datof)

Nunbait, Elgeta'n egiteko ebanari bidia leundu eta arintze'fen izan ziran emengo joaldia.

Guk beintzat uste orixe atara gendun. Gure mutilak, ba-da ezpa gertu eta zaf egon ziran.

Arierioen joaldiei eusteko, an egozan finko.

„Etzan aibesterako bialik egon. Artilleriak ekin eutsan arierioaren tokiak zigortu eta jotzen. Paxistenak bezin bizi ta ugari. Etengabe sua zabaldu zan une batzutan. Eibar'en biziago, Elio'n baino. Bafia emen be bero jokatu zan.

Elgeta'n etzan kaioi sua bakafik izan. Sua asi ta laster, oraindik guda-zindio baten atzea bial lez zigortu eta bertako gudariak sakabanatu ta indargatu baino len, arierioak bere pusileruei esietatik urten eta aufera egiteko agindu eutsen.

Kaioien suak eta egazkinak lagunduta, aufera egiten ausartu ziran gudariok, agintarien aginduei men-egiaz. Gure mutilak, iaf dan lez gordeta, sendo indafuta, koldartu eta ikaratu barik euren suen mende jaustera'ni itxaron egin eutsen.

Eta suaren aufer-aurerak euki ebezanen, tiroa utsik egin barik jaurtiteko eran aurkitu ziranen, tiro batik be galdut barik arierio jo, beratu eta odoluztuteko zoria bilatu eta idoro ebenen, tiro os bizian arierio ori jotzen asi ziran; izkilazkakaf etengabeko ekinetan ipini eta erabili ziran, arierioari eriotzia bere artera eruanaz. Arierioak, ikararuta, koldartuta, gure sua igari esilik, atzera egin nai izan eben; auferantz egiteko eukiezan adore eta kemen guztia galduta, lengo lekue-tako hiderari begira jafi ziran, Bafia ordurako beranduegi zan.

Gure suak kalte lafegi egin eutsen eta oraindik bizirik egozanak su artetik ze-lan urten ezekiela aurkitu ziran. Batzuek iges egin al izan eben. Estu ta lafi euren lengo lekualk atrapau al izan ebezan. Geienak ezin aibesterik egin.

Zenbat paxista jausi ziran gaitz da zi-urtauten, iMila ta bostegun gitxienez! Askoi jausi ziran, inok uste baino gei-ago jausi ziran ezin ukatu.

Antxe dagoz mendian etzanda aufera egin nai izan eben asko.

Paxistak, euren lagunak ez dabe adorerik eukak atzaten asteko. Euren lekue-tara'ni ezin eldu al izango dira gure suen afisiko barik.

Atzoko nasaitasunez eta zurtasunez arierio atzeratza, gitxetan ikusten dan lako izan zan.

Inoiz be ezeben gure mutilak euren senetik urten. Ofetxegaitik bereziki arierioari emon eutsen lako jopokadea emon egin al izan eutsen.

Egazkinak, kaioiak eta gudariak azafienak erabili zitun afen, atzoko eguna aintzaz barik, negafan idatzi biarko dau arierioak.

URKOLA-BARAZAR
ALDEAN

Goraberarik etzan egon alde onetan. Arierioak toki baten jo ezkerre, ez dan indafik bestetarako.

Origarik emen egozan gure mutilak ezeben lanik izan.

Arierioaren egazkinak agertu ziran of-aitik eta gure leku batzuk suagutzen jardun eben.

Kaliterik egin ebenik ezin esan, geienak mendian jausi ziralako.

BESTE GUDA-OSETAN

Aipagaririk ez. Egazkinak ikusi ziran ordu batzuetan, bafia ezeben bonbarik jaurti.

Ikusketa lanak egiten inardur ebela esan bial.

Kaioiak zarata apuf bat atara eben. Bafia ondorenik etzan, gorago esan dogun lez.

EGAZKINAK

Paxisten egazkinak mendian zaindu eta suagutzen ibili ziran atzo egun guztian.

Joaldioak Elgeta aldean egin ziran lez. alde ofetan ibili ziran unerik geienetan. Beste guda oin batzuek be ikertu ebezanik ezin ukatu.

Elgeta gafean suaga edo bonba ugari jaurti ebezan.

Gure mutilak egozan lekue-tara berun ugari jaurti eben. Bafia oraindik egun gitxi dirala beste uda oin batzuetan egin al izan eben lanik, inondik be ezeben lortu atzo.

Gogorleku gogof eta senduak ditne gure mutilak eta eukak apurtzerik ezeben lortu.

Euretan egozan mutilak atzeratzerik gitxiago.

„BREGUET“ BAT LURERA

Iruak amaf gitxiagotan urten eban gure egazkin talde batik euren lekue-tatik. Zuzen-zuzen Elgeta aldera uferatu ziran.

An paxistenak ebiltzan mendia suagutzen.

Gureak koldartu barik, gitxiago izan afen, arpegi emon eutsen.

Eurenak batzuk iges egiten asi ziran, guztia ezin aibesterik artu.

Bat beintzat gurien su artean inguratu ta aurkitu zan.

Iges egin nai, bafia ezin. Gurietatik izkilazkakaf etengabe suagutzen eben.

Tiro batzuk jo eben, besteak motofari tart eragin.

Laster asi zan kela botaten. Surik ez artze'fen, batuan eroan egazkinariak gasolin potuak utzitzen zitala oartu zan.

Alpefik bafia. Buruz bera geratu eta une baten belari musun emonda ikusi al izan eben.

Gure esietatik, gure tokietatik bost kilometro ingurura jausi zan.

Zarata lodi entzun zan gure mutilen tokietatik, beste askok jausten ikusi al izan eben.

Betiko jausi eta triskanta geratu dan egazkina ofi „Breguet“ erakoa zan.

Guretakio batek arierioe'ni tiroak artu atun.

Etzeban gauza andirik izan, bafia bere lekura biuru bai'fian aurkitu zan.

Gaurko gertu egongo da, kalte andirik egin ekituselako.

Gafantzi baino zuloak baino etziran be-rari egin eutsezanak.

GURE EGAZKINAK

Lan ugari izan eben atzo. Egun guztian, geratu barik bateik be-tera ibili ziran.

Goizian, zortzirak eta ogetabostean „Breguet“erako bi itxas-ganetik ikusi genduzan, itxasontziak zaintzen.

Gorago, bederatzia eta erdiak pasatxu, talde bat gora igo zan. Paxisten egaz-kin egazkinak Bilbao'rantz etozala ikusi ebezan erien baten, eta euri bidera ur-teten altzau ziran.

Paxistenak, bafia, ezeben adorerik izan Bilbao'ra uferatzeko. Guttiak ikusi ebe-zanlan, lengo bideak artu ebezan.

Amafak eta amaf minututan beste bi ikusi genduzan itxasertzak zaintzen.

Amakak eta erditan bafiro talde bat gora altzau zan. Bilbao'rantzeko ustetan ikusi ziran oraingoan be paxisten egaz-kinak. Gureak bafia atzafenik ezeben bi-latu eta atzera biurtu ziran.

Iruak amaf gitxiagotan talde bik El-geta'rako urten eben. Urteera onetan paxisten egazkina lufera kaurtitia lortu eben, bestiei iges eraginaz.

Bostak lauren gitxiagotan bafiro Elgeta aldera jnan ziran. Amabi paxisten egaz-kin ebiltzan ordu onetan Elgeta'ren ingu-rutan.

Gureak, adore biziz, arpegi emon izan eutsen eta euri jafaitzen asi yakoezan. Besteak, bafia, ezeben biotzik izan bu-rukara sartzeko eta iges egin eben, gu-reak atrapau etzegezan.

Atzo egazkinok egin eben lana txalo-gafia danik ezin ukatu.

Golkio txoriok euzkotafon eskef onik merezi dabe.

Guda ofetako agairik

GABEKO IZPARRAK

EUZKADI

GUDA ZAINGOAREN GABEKO AGIRIA

Gipuzkoa aldean

Eibar, Elgeta ta Elio aldean eguerdi ostean jardun bizian asi dira etsalak.

Lenengo leku ortan, pusilez ta morteruz gogof asi ziran, gureak bardin erantzunaz.

Elgeta'n, artilleriaren eta egazkinen laguntasunez etsala leku baterantz auferaka asi zan, bafia zigor astuna emonaz eutsi yakan, eta gizon asko galdut atzera egin bear izan eban.

Elio aldean, artilleriak jardun eban alde dietan.

Bizkaya-Araba aldean

Etsai egazkinak jardun eben guda oin onetan. suagu jaurtika, bafia ezer iritxi bage.

Burgos aldean

Ezer ez; paxisten egazkinak ikusitetan jardun eben golz osoan.

Egazkinak

Guda-oin guztietan ibili izan dira egazkin etsalak. Une bitan gure „eizakoak“ paxistenak auferan artu ditne eta iges eragin; „Breguet“ egaz-kin etsai bateri izkilazkafez eraso ondoren, egazkin au arierioen lur-al-dean indafez abiadan jaitzen ikusi dabe gureak.